

Engelsmanplaat

8 mei - 4 september

1993

"Wadvvaarders"

AKTIE ENGELSMANPLAAT
8 MEI - 4 SEPTEMBER

De wadvaarders zijn het zat,
Ze hebben genoeg geduld gehad.
Aktie voeren wordt een feit,
En voorbereiden kost veel tijd.
Weken geheim overleg,
Karel regelmatig weg.
Het plan is de Engelsmanplaat te bezetten,
En zo verdere beperkingen op het wad te beletten.
De aktie wordt door leden enthousiast ontvangen,
Maar het mag niet aan de grote klok komen te hangen.
Onder embargo wordt de pers ingelicht,
Maar radio Friesland verzuimde zijn plicht,
Als opeens op vrijdag het bericht uitgaat:
"De Wadvaarders bezetten morgen Engelsmanplaat"
Dom,
Schrik alom.
Zaterdag veel boten met grote vlaggen richting waddenzee,
Ook de pers gaat mee.
Spanning bij iedereen,
Kunnen we er ongehinderd heen?
Alles O.K. allemaal aan land,
Maar zonder bagage in de hand.
Nu het huisje nog open,
We willen de deur niet slopen.
De sleutels passen niet,
Het is Han die heil in scharnieren ziet.
Het is voor elkaar,
De ADOPTIE is nu echt waar.
Karel en Siep de eerste drie dagen,
Kregen 1001 vragen.
Maar Marran en ik hadden ook veel zin,
En we scheepten met z'n drieën op 17 juli in.
Op de plaat komen Wilfried en Giotta met de kruiwagen aan,
En zo kunnen wij al snel naar het huisje gaan.
Vier vogeltellers komen ook die nacht,
We hadden het wat gezelliger verwacht.
We leren wel veel vogels kennen,
Maar met z'n 7-en is het wel even wennen.
Zondagavond eindelijk rust,
Het uitzicht is een lust.
We genieten van het mooie uitzicht,
En het is tot elf uur 's avonds licht.
Karel, die de hele dag door de kijker kijkt,
En af en toe op een echte vogelteller lijkt.
Marran, met de walkman op,
Tuurt over het ruime sop.
Houdt de schepen in de gaten,
En kan het strandjuten niet laten.
Met laag water loop ik heerlijk over de plaat,
En houdt het fototoestel paraat.
De afstand tot de gele paal is zo overbrugd,
Terwijl je geniet van weer een andere lucht.
Op donderdag: Windhoos vanaf Ameland,
Wij turen over het zand.
Niks te zien, de telefoon gaat,
De vuurtoren Schier, we zijn te laat.
Recht boven ons was de windhoos,
Bijna waren we dakloos.
We hebben genoten van schoonheid en rust,
De natuur daar is een ware lust.
Waarom kunnen ze ons wadvaarders niet met rust laten,
En laten droogvallen op de platen.
Vliegtuigen en seismografisch onderzoek,
Staan bij ons als de grootste verstoorders te boek.
Wij willen nog lang het wad blijven bevaren,
En hopen dat de hekkenbouwers zullen bedaren.

Graaf Karel's Kijk Slot

Adoptie
Engelsmanplaat

Aktie Wadvaarders
8 mei - 4 september 1993

voorbereiding

Hoe, wat, waarom aktie ENGELSMANPLAAT

REEDS GERUIME TIJD WORDT DE TRADITIONALE WADVAARDER GEPLAAGD DOOR VERSCHILLENDE AKTIVITEITEN WELKE DE WADVAARDER IN ZIJN/ HAAR VRIJ EN VERANTWOORD VAREN OP DE WADDENZEE BELEMNEREN. IN DIT KADER ZIJN TE NOEMEN :

- ANKER EN DROOGVAL-VERBOD DELLEWAL/TERSCHELLING
- GEMEENTELIJKE REGELING WADDENZEE
- BLAUWE BALG REGELING
- VERMINDEREN VAN BEBAKENING
- 200 METER GRENS VOOR ANKEREN /DROOGVALLEN IN P.K.B.
- IDEM IN KONSEPT AANWIJSBESLUIT NATUURBESCHERMINGSWET

NAAST BOVENGENOEMDE MAATREGELEN ZIJN EN KOMEN ER EEN AANTAL BEZUINIGINGSMAATREGELEN DIE NAUW VERBONDEN ZIJN MET DE AKTIVITEITEN VAN DE WADVAARDER. IN DIT KADER ZIJN TE NOEMEN :

- VOGELWACHTERS WEG VAN ENGELSMANPLAAT
- VUURTORENWACHTERS WEG VAN AMELAND, VLIELAND EN SCHIERMONNIK OOG

DE VERENIGING WADVAARDERS HEEFT OP DIPLOMATIEKE WIJZE GEPROBEERD GEHOOR TE KRIJGEN VOOR HAAR GROTE ZORGEN ROND DE DIVERSE BELEIDSVOORNEMENS.

WE ZIJN ER ECHTER NOG NIET VOLDOENDE IN GESLAAGD OM MET NAME HET AMBTELIJK EN POLITIEK NIVO TE OVERTUIGEN VAN DE ZINLOOSHEID VAN DE VOORSTELLEN.

OM ONZE BEZORDHEID MEER BEKENDHEID TE GEVEN HEEFT DE VERENIGING WADVAARDERS GEMEEND EEN NATUUR VRIENDELIJKE WADGEBONDEN AKTIE TE MOETEN ORGANISEREN. EN WAAR KAN DAT BETER DAN OP DE ENGELSMANPLAAT !!!!!!!!!

OP 8 MEI ZAL DE VERENIGING WADVAARDERS DE ENGELSMANPLAAT

ADOPTEREN.

VAN 8 MEI TOT 4 SEPTEMBER ZAL ER ELKE WEEK 2 LEDEN HET VOGELWACHTERSHUISJE BEMENSEN EN DAAR DE AKTIVITEITEN VERRICHTEN DIE VOORHEEN DOOR DE VOGELWACHTERS WERDEN GEDAAN. MET NAME HET GEVEN VAN VOORLICHTING AAN WADVAARDERS EN WADLOPERS ZAL HIERBIJ CENTRAAL STAAN. TEVENS ZAL EEN DAGBOEK WORDEN BIJGEHOUDEN. HIERIN ZULLEN O.A. DE SCHEPEN WORDEN OPGENOMEN DIE DOOR DE GEUL KOMEN.

ELKE ZATERDAGMORGEN ZAL ER AFLOSSING VAN DE WACHT ZIJN. DEZE WORDT VANUIT LAUWERSOOG VERZORGD. TEVENS ZAL ER EEN TELEFONISCHE VERBINDING MET DE WAL ZIJN.

WEEK 13

- 1 deelnemers zoeken
- 2 sponsers zoeken
- 3 medewerking vragen van :radio Noord
radio Fryslan
nieuwsblad v/h/ Noorden
Leeuwarder Courant
landelijke media

Henk Doevendans ingeschakeld. Hij legt contact met:

- radio Fryslan (Gerard v.d. Veer)
- radio Noord (Roel Dijkhuis)
- Fries Dagblad
- ANP /Telegraaf ?
- watersport aktueel
- zeilen
- waterkampioen

Hij geeft ook de suggestie om een paar belangrijke figuren er bij te halen. Dit i.v.m. publiciteits waarde en loop je minder kans op agressief gedrag van buiten.

- Tommel. Heldoorn ?

Tevens aangegeven dat er een persoon kontaktpersoon moet zijn voor de pers. Hierbij duidelijk afgesproken dat dit Karel Helder zal zijn.

Karel heeft contact met:

- Leeuwarder Courant (Willem Altena)
- Theo Leeuwenburg i.v.m. NOVA 03464-1203 (Theo)
fax 035 772875 035-779222 (vGtG)

- 4 werkzaamheden walploeg in kaart brengen
- 5 werkzaamheden wadwachter in kaart brengen
- 6 informatie rond E. verzamelen en dit verwerken in info-bulletin
- 7 overlevingspakket opstellen in overeenstemming met wat er op E. aanwezig is.
- 8 Inhoudelijk aangeven wat de aanleiding is voor deze LANGDURIGE actie en wat we hier mee willen bereiken.
- 9 vervoer/wisseling van de wacht regelen en gratis ligplaats voor de boot van de wadwachter met de jachthaven Lauwersoog regelen.
- 10 Verzekering wadwachters regelen

WEEK 14

programma week 13

Week 15

programma week 13

Week 16

programma week 13

WEEK 17

Persberichten voorbereiden
laatste puntjes op de 1
deadline intake wadvaarders
uitnodiging infoavond wadvaarders

week 18

Onder Embargo persberichten uit
allerlaatste puntjes op de 1
zaterdagmorgen 8 mei in grote getale richting E

* NIET VERGETEN !

Op zaterdag de instanties informeren die direkt betrokken zijn bij het beheer van Engelsmanplaat. Dit wel nadat we ons geïnstalleerd hebben op Engelsmanplaat.
Hierbij moet gedacht worden aan :

- Min. LNV dhr. Zwart
- Min. LNV dhr. Bouwers
- Min. LNV dhr. de Groot
- Staatbosbeheer de beheerder van het vogelwachtershuisje op Ameland .Trino v Geest, Ballumerweg 36 9163 GB Nes Ameland
- Vuurtorenwachter op Schiermonnikoog
- Reddingsbootbemanning Lauwersoog

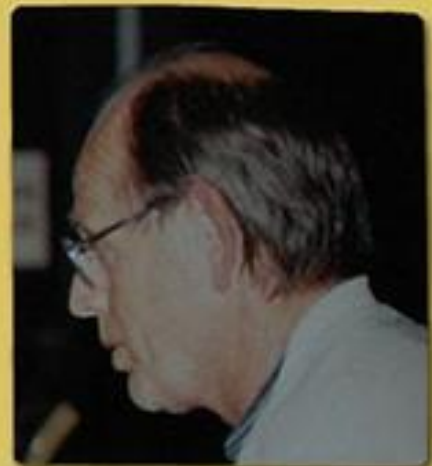
WADWACHERSLIJST

april 1993

Week	Dates	Wadwachters
1 WEEK 19	8 - 15 mei ZA/ZO/MA MA/DI/WO/DO/VR/ZA	wadwachters .. : KAREL/SIEB .. : ANKE/PIM
2 WEEK 20	15 - 22 mei	.. : POPPE/CARLA x
3 WEEK 21	22 - 29 mei	.. : PETER/ALIE x
4 WEEK 22	29 - 5 juni	.. : AART/SIEB x
5 WEEK 23	5 - 12 juni	.. : COBY/MARTIN
6 WEEK 24	12 - 19 juni	.. : JAN/GEERTJE
7 WEEK 25	19 - 26 juni	.. : NICO/MAATJE - <i>Silly</i>
8 WEEK 26	26 - 3 juli	.. : HAN V /MAATJE
9 WEEK 27	3 - 10 juli	.. : BENNE/BROER/ZWA
10 WEEK 28	10 - 17 juli	.. : WINFRIED/GIOTTA x
11 WEEK 29	17 - 24 juli	.. : ERIKA/KAREL x
12 WEEK 30	24 - 31 juli	.. : KEES/GEZIEN x
13 WEEK 31	31 - 7 augustus	.. : ELS/MAATJE x
14 WEEK 32	7 - 14 augustus	.. : MARTEN/JOSIEN x
15 WEEK 33	14 - 21 augustus	.. : GATSE/ZOON/ZWAG x
16 WEEK 34	21 - 28 augustus	.. : HENK/ 2 MAATJES x
17 WEEK 35	28 - 4 september	.. : NELIE/SIEB

Na week 35 een eind-manifestatie organiseren. Mogelijkheden in Lauwersoog ?

X = komen vogeltellers in/rond het weekend

LEEUWARDER COURANT

WADVAARDERS LATEN HET NIET MEER BIJ PRATEN ALLEEN 'Wij zijn de indianen van het Wad'

LC UR 7 mei '93

Door Willem Altena

HARLINGEN - Het aan banden leggen van droogvallen bij laag water zit de vereniging Wadvaarders heel hoog. „Als de Tweede Kamer het droogvalverbod accepteert, wordt ons onrecht aangedaan”, zegt voorzitter Karel Helder van de vier jaar jonge en zevenhonderd leden tellende vereniging die zich het 'vrij en verantwoord varen op de Wadden' ten doel heeft gesteld.

„Er heerst bij ons een groot ongenoegen over de ongenueanceerde wijze waarop overheidsinstanties wetten, bepalingen en enge, strenge regels uitvaardigen. Het is vaak paars natte-vingerwerk”, stelt Helder vast. Hij is net even te veel politicus - hij zit sinds jaar en dag voor de PvdA in de gemeenteraad van Wûnseradiel - om echt uit zijn vel te springen.

Tijdens de in februari gehouden jaarvergadering gaven de leden van Wadvaarders in woord en gebaar overduidelijk aan, dat het wat hun betreft niet alleen meer bij praten en schrijven moet blijven. De tijd van actie voeren is aan gebroken, menen zij.

Volgende week neemt de Tweede Kamer voor het eerst op commissieniveau deel twee van de Planologische Kernbeslissing (PKB) Waddenzee onder handen. In die discussie komt ook het regeringsvoorstel aan de orde om het ankeren en droogvallen te beperken tot binnen de 200-meterlijn van betonde en bebakende geulen.

KAREL HELDER:
„We zullen niet lijdzaam toezien”

Een mooie gelegenheid om luidruchtig aan de bel te hangen, meent de belangenbehartigingsclub.

Helder: „We zullen niet lijdzaam toezien hoe de discussie voort zal kabbelen. Naast het bestaande diplomatieke lobbywerk willen we ook een ludieke actie op touw zetten die ongetwijfeld tot in Den Haag zal doorklinken. Want zo opvallend is de stunt wel”, verzekert Helder. Waaruit die dan wel bestaat, willen hij en zijn mede-actievoerders 'uit tactische overwegingen' nog niet wereldkundig maken.

„We vinden dat we onze keel eens flink moeten opzetten. Vooral ook, om er voor te zorgen, dat we niet ondersneeuwen in de discussie rond de bezetting van de vuurtorens op de eilanden en de winning van gas. Dat zijn op dit moment, terecht overigens, heel zwaarwegende onderwerpen”, constateert Helder.

Stokpaardjes

De vereniging Wadvaarders verbaast en ergert zich erover dat de beleidsbepalers en de hun adviserende organen zo moeilijk van hun stokpaardjes af te krijgen zijn. Helder: „De aangekondigde bepalingen en richtlijnen beogen verstoring van vooral vogels en zeehonden te voorkomen. Neem die 200-meterregel. Die klinkt, zeker voor de buitenwacht, aannemelijk. Maar hij slaat nergens op.”

„Want waar bevinden zich de meeste zeehonden en andere dieren? Precies daar, in die strook, waar op de grens van laag en dieper water zich het meeste voedsel bevindt. Juist daar moet je vandaan blijven. Als je dat aan de verantwoordelijke mensen uitlegt, zeggen ze: 'O, zit dat zo'. Maar in het volgende overheidsstuk is er niks van teruggenomen. Het lijkt vechten tegen de bierkaai.”

De vereniging wil dat er onder auspiciën van de betrokken ministeries een samenhangend onderzoek wordt gedaan naar de verstoring van natuur en milieu van het Wad. Daarbij moeten alle elementen, van watersport tot schietoefeningen en van waterverontreiniging tot olieboringen, worden meegenomen. Helder: „En dan ben ik er benieuwd naar of het dan nog wel nodig is, een kleine groep Wadvaarders uit het gebied te weren.”

Helder zegt dat de gestage toename van het aantal vaarbewegingen door plezierboten op de Waddenzee genuanceerd moet worden bekeken. De groep traditionele

Wadvaarders uit zijn eigen club groeit al jaren niet meer, terwijl de schepen van de chartervloot tegenwoordig slechts incidenteel droogvallen. De opvarenden daarvan zijn jongeren die 's avonds liever in een gezellige havenplaats naar café of discotheek gaan.

Ander slag mensen

Volgens Helder is het alleen in de vaargeul naar Terschelling en Vlieland drukker geworden. Helder: „Daar varen mensen die water onder de boot willen hebben en zich hoogst ongemakkelijk voelen als ze komen vast te zitten. Die overnachten in overvolle havens. Een heel ander slag mensen dat met ons niet is te vergelijken.”

De Wadvaarder zoekt het minder comfortabele juist op. Een halve dag scheefhangen, lopen door kniediep slijk, brood van eergisteren eten, dat is pas je ware. „Het is de combinatie van natuur en zee-

len, dikwijls ook in die volgorde. Snel varen, ergens op tijd willen zijn, spelen bij ons niet. Het zijn ook stuk voor stuk mensen die het Wad en zijn waarde terdege kennen. En die echt de laatste zijn om zonnende zeehonden te naderen voor een schattige foto.”

„We zijn geen waterpiraten, we zien onszelf veeleer als de indianen van het Wad. Met oog voor detail en die dingen vaak eerder opmerken dan de zogeheten deskundigen. Als je het zou afsluiten, sluit je ook een deel van de kennis over en de liefde voor het Wad af”, meent de Parregaster.

Op den duur weet niemand meer, op een enkele onderzoeker na misschien, wat zich daar nu precies afspeelt, vreest Helder. „Je krijgt desinteresse en onverschilligheid. Dat kan toch ook niet de bedoeling zijn? Bovendien: zo'n mooi stuk natuur, mag de ene mens dat de andere volledig othouden?”

ZATERDAG 8 MEI 1993

AD BINNENLAND

Wadvaarders nemen Engelsmanplaat in

Van onze correspondent

LAUWERSOOG — De zandbank Engelsmanplaat in de Waddenzee wordt van vandaag af 17 weken lang door actievoerders bezet.

Vanuit Lauwersoog gaan zeven leden van de vereniging Wadvaarders in zeven boten naar de zandbank. Met de bezettingsactie protesteert de vereniging tegen het groeiende aantal overheidsregels om de pleziervaart op het wad te beperken. Op de zandbank zullen twee mensen (met twee boten) permanent aanwezig zijn.

Voorzitter K. Helder prijst de overheid voor het instellen van rustgebieden voor zeehonden en trekkende vo-

gels waar niet mag worden gevaren. „Maar er worden tegenwoordig op ongenueanceerde wijze allerhande vaar- en ligverboden ingesteld voor tijden van het jaar wanneer dat helemaal niet nodig is.”

Met de registratie van alle scheepsbewegingen in de komende 17 weken willen de wadvaarders aantonen dat vrij en verantwoord varen op het wad prima mogelijk is. De vereniging wil samen met de overheid alle verstoringen van natuur en milieu op de wadden in kaart te brengen. Daarbij kijken ze niet alleen naar recreërende wadvaarders, maar ook naar schietoefeningen, waterverontreiniging en olieboringen.

start actie 8 mei 1993

startklaar

wachten op de pers

de eersten komen
Els onafscheidelijk van haar fototoestel

Het duo.
Zou het allemaal wel zo lopen als het
gepland is??

De opkomst van de pers was goed.
Het clubhuis schenkt prima koffie

Klaar voor de start.

Op weg naar de sluis

Friesch Dagblad

Vereniging protesteert met actie tegen recreatieve vaarbepkeringen op Waddenzee Friesch Dagblad
10-9-93

Wadvaarders kraken Engelsmanplaat

ENGELSMANPLAAT – Vereniging De Wadvaarders heeft zaterdag zonder toestemming van Staatsbosbeheer de Engelsmanplaat bezet. De vereniging wil zeventien weken lang het voormalige vogelwachtershuisje op de droogvallende zandplaat bewonen. Met de symbolische actie protesteert de vereniging tegen de beperkingen die de overheid legt op de recreatievaart in de Waddenzee.

Het bestuur van De Wadvaarders heeft kort van tevoren Staatsbosbeheer (eigenaar van het huisje) en het ministerie van landbouw, natuurbeheer en visserij ingelicht over de bezetting. Beide instanties hebben de actie afgekeurd en de verantwoordelijkheid bij de vereniging gelegd. Ze hebben echter geen maatregelen genomen om de wadvaarders te stoppen.

Twintig actievoerders vertrokken zaterdagmiddag met vijf schepen vanuit Lauwersoog naar Engelsmanplaat, gelegen tussen Ameland en Schiermonnikoog. Daar namen ze het leegstaande vogelwachtershuisje in bezit. Om de hut op palen binnen te komen, moest de deur uit de scharnieren worden gelicht. De vereniging wil het huisje gedurende zeventien weken permanent bewonen.

De Wadvaarders spreken zelf niet van bezetten of kraken, maar van 'adopteren'. Naast protesteren tegen de vaarbepkeringen, willen de actievoerders gedurende de zomerperiode ook voorlichting geven over de natuur aan de duizenden wadlopers en andere bezoekers, die elk jaar Engelsmanplaat bezoeken. Verder willen de actievoer-

ders controleren of de milieu- en vaarregels worden gehandhaafd. Sinds vorig jaar wordt Engelsmanplaat niet meer bewaakt door personeel van Staatsbosbeheer.

De actie is nu gestart omdat de rijksoverheid binnenkort een aantal belangrijke besluiten moet nemen over de Waddenzee. Volgende week beslist de Tweede-Kamercommissie Zeeën over de Planologische Kernbeslissing (PKB) Waddenzee. Daarin wordt bepaald wat wel en niet mag op het Wad. In juni discuteert Den Haag over de bemanning van vuurtorens. Bovendien speelt deze maand een hoger-beroepszaak van De Wadvaarders tegen de gemeente Terschelling over het verbod om voor anker te gaan op de Dellewal, de havenkom van het eiland.

De Wadvaarders is een club van watersporters die opkomt voor eigenaren van voornamelijk platbodems die in hun vrijetijd op de Waddenzee varen. Volgens de vereniging wordt het recreatief varen op het wad steeds meer beperkt door de rijksoverheid. De ruim 700 leden van de vereniging vinden dat zij de natuur op het wad niet aantasten, omdat zij veel kennis hebben van de Waddenzee en daardoor verantwoord kunnen recreëren.

De Wadvaarders is fel tegen het geldend droogval-verbod op meer dan 200 meter buiten de vaargeulen. Verder ageert de vereniging tegen het droogvalverbod op de Dellewal bij Terschelling en de beperkte doorvaart in bepaalde delen van het wad. De organisatie vindt dat overal op de Waddenzee droogvallen mogelijk moet blijven.

Volgens de vereniging is het onterecht dat het Rijk de pleziervaarders onder het mom van natuurbescherming beperkingen oplegt, terwijl de overheid wel

toestaat dat er op grote schaal verstoring seismologisch onderzoek plaatsvindt naar de aanwezigheid van gas. Verder vindt de vereniging dat de vuurtorens bemand moeten blijven en dat de vogelwachters terug moeten keren in de Waddenzee.

Voorzitter K. Helder uit Parrega (PvdA-raadslid in Wûnseradiel) en secretaris S. Kemme uit Groningen blijven tot morgen op de Engelsmanplaat. Daarna worden ze afge-

lost door andere leden van de vereniging. Het huisje wordt continu door twee of drie wadvaarders bemand. Helder en Kemme zijn de eerste logé's om een eventueel bezoek van Staatsbosbeheer te woord te kunnen staan.

De twee eerste gasten in het vogelwachtershuisje hebben een autotelefoon meegenomen om niet helemaal geïsoleerd te zijn. De stroom daarvoor wordt opgewekt door zonne-energie. De actievoer-

ders hebben die samen met enkele gasflessen en voldoende eten en drinken naar het eiland gebracht.

Helder verwacht overigens niet veel moeilijkheden van de overheid. "Formeel is het natuurlijk huisvredebreuk", zegt hij, "Maar wij vinden dat we het vogelwachtershuisje huren tegen een symbolisch bedrag. Want in ruil voor het wonen in de hut, plegen wij onderhoud en knappen we de zaak op".

Leden van de De Wadvaarders negeren het verbodsbordje bij de ingang van het vogelwachtershuisje op Engelsmanplaat. De vlag van de vereniging wordt gehesen, ten teken dat de zeventien weken durende bezetting is begonnen.
(Foto: Frigo Fotopers)

De pers aan boord van
Ook Siep en Karel de
spitsafbijters!

Een steuige bries.
Volgens mij had Siep wel op zijn eigen schip
wiltten zitten.

Aankomst op de Plaat.
De "Weerlicht" ligt er maar slordig bij!

Bij het overzetten werden we aardig nat.
Het bijbootje van de fam. Dubois was ook
wel erg klein.

NIEUWSBLAD van het NOORDEN

Bezitters op Engelsmanplaat

■ Secretaris Sieb Kemme en voorzitter Karel Helder betreden Engelsmanplaat om het vogelwachtshuisje te kraken. Zij zullen de eerste bezitters zijn van een periode, die zeventien weken moet duren.

©NvhN/Duncan Wijting

Van een onzer verslaggevers

ENGELSMANPLAAT - Staatsbosbeheer Friesland wil niet direct reageren op de bezetting van het vogelwachtshuisje op Engelsmanplaat. Dit huisje werd zaterdagmiddag door de Vereniging Wadvaarders gekraakt. De vereniging wil hiermee de aandacht

vestigen op het feit dat zij door nieuwe regelgeving in haar vrijheid wordt beknot. Staatsbosbeheer, dat vrijdag op de hoogte werd gesteld van de actie, heeft het bestuur van de Wadvaarders uitdrukkelijk verboden het huisje te bezetten. "Feitelijk heeft er kraak plaatsgehad," aldus Staatsbosbeheer-woordvoerder P.

van der Hoef. Volgens hem zal Staatsbosbeheer zich eerst van de situatie op de hoogte stellen. "Direct zullen we niets doen. Het zal wel in een inspectie worden opgenomen," aldus Van der Hoef.

□ Op pagina 8:
Bezetting Engelsmanplaat heeft symbolische betekenis.

De bezetters op weg naar:

Graaf Karel's Kijk Slot

Eerst de kleine vlag,

dan de grote, maar Siep en
Karel waren de kluts kwijt!

Maar de fout was snel hersteld.

Wadvaarders willen tot 4 september blijven

Bezetting van Engelsmanplaat heeft symbolische betekenis

Van onze verslaggever
Wim Jassies

ENGELSMANPLAAT - Moe en voldaan zijn Karel Helder en Sieb Kemme, voorzitter en secretaris van de Wadvaarders, gisteravond in slaap gevallen. De zelf gevangen zeebaars smaakte voortreffelijk, de Berenburg deed na een dag van zon en wind zijn plicht. "Op deze manier kunnen Sieb en ik het wel zeventien weken volhouden," aldus Helder. Maar ook hij neemt aan, dat het vandaag wel anders zal worden. "Als je het formeel bekijkt, hebben we huisvredebreuk gepleegd, dus, als de ambtenaren van Staatsbosbeheer het enkel en alleen formeel bekijken, dan zullen ze tot actie overgaan," is zijn redenering. "Want als je moeilijkheden wilt zoeken, dan vind je echt wel een handvat. Maar gelukkig zijn ze dit week-einde niet wakker geworden."

De Wadvaarders zijn boos en verdrietig tegelijk. Deze 700 leden tellende vereniging, die stelt het beste met het wad voor te hebben, voelt zich in zijn doen en laten steeds meer beknot, zover zelfs dat ze amper nog met plezier op het wad kan vertoeven. Een regel- dan wel wetgeving, die er toe heeft geleid dat ze niet meer mogen droogvallen buiten de 200-meterlijn van betonde en bebakende geulen, het droogvalverbod op de Dellewal bij Terschelling en de beperkte doorvaart in de Blauwe Balg, ze zijn het beu. Te meer, daar ze ook te maken hebben met overheidsmaatregelen die hebben geleid tot het verdwijnen van de vogelwachters op Engelsmanplaat, de problematiek rond de vuurtorenwachters. "Tegelijkertijd," zo zeggen de Wadvaarders, "staat de overheid wel toe dat er op grote schaal verstorend seismologisch onderzoek plaatsheeft, zodat er naar gas kan worden geboord. De combinatie met al die beperkende maatregelen versterkt de indruk, dat onder het mom van natuurbescherming kleinschalige en gebiedsgebonden menselijke activiteiten onmogelijk worden gemaakt ten behoeve van economische belangen."

Enige tijd geleden werd derhalve in de hechte boezem van de Wadvaarders het besluit genomen om dit seizoen in actie te komen. Dat afgelopen zaterdag met die actie, de bezetting van Engelsmanplaat, werd gestart is natuurlijk niet toevallig. Politiek is er de komende weken het een en ander te doen rond de Waddenzee: de besluitvorming over de Planologische Kernbeslissing Waddenzee (13 mei), de vuurtorenwachters (16 juni) en de uitspraak van het proefproces van Karel Helder en Sieb Kemme tegen de gemeente Terschelling over het droogvalverbod (28 mei).

Besloten werd om het vogelwachtershuisje op Engelsmanplaat te gaan bezetten. De Wadvaarders wilden daarmee twee dingen duidelijk maken: "Het is een foute beslissing geweest om vanaf vorig jaar geen vogelwachters meer op deze plaat te stationeren en verder willen we duidelijk maken, dat informatie verstrekken over de Waddenzee leidt tot een beter gebruik van dit unieke gebied dan dat te willen regelen met alle mogelijke wetten."

Om een en ander kracht bij te zetten is in het grootste geheim een plan uitgewerkt van een bezetting, de Wadvaarders noemen het adoptie, van Engelsmanplaat, die moet duren tot 4 september. De beide initiatiefnemers, Helder uit het Friese Parrega en Kemme uit het Groninger Lettelbert, zouden de eerste twee Wadwachters zijn, omdat zij vermoedelijk met de eerste overheidsreactie te maken zullen krijgen. Na hen zullen

■ Het vertrek vanuit de binnenhaven van Lauwersoog bij harde wind.

■ De gasflessen, nodig voor de warme hap, worden per kruiwagen aangevoerd.

■ De aankomst bij het vogelwachtershuisje op de Engelsmanplaat.

© NvhN/Duncan Wijting

eike week twee of drie Wadvaarders-leden de wacht overnemen. Elke ploeg zorgt voor zijn eigen onderhoud. Centraal is een zonnecel op het vogelwachtershuisje geplaatst om de accu voor de autotelefoon voldoende voeding te

kunnen geven. De actie was tot in de puntjes voorbereid, alleen was Staatsbosbeheer zo flauw om de sleutel niet af te willen geven.

Maar na bijna drie kwartier peuteren aan de scharnieren kon de

deur van het vogelwachtershuisje worden gelicht.

De vogelwachters op Engelsmanplaat zijn met ingang van 1992 wegbezuinigd. Volgens het ministerie was hun verblijf op deze zandplaat tussen Schier-

monnikoog en Ameland overbodig, omdat vogels er niet meer broeden. De plaat was zo afgevlakt, dat hij te vaak bij vloed overstromde. Volgens secretaris Kemme was de taak van de vogelwachters toch dermate belangrijk, dat hun aanwezigheid daar was gewenst. Kemme: "Engelsmanplaat wordt in het zomerseizoen door duizenden mensen bezocht. Wadlopers, mensen van het cruiseschip Silverwind, recreanten, zeilers, mensen van platbodems en droogvallers. Engelsmanplaat is een attractie geworden. Het werk van de vogelwachters veranderde daardoor, van bewakers werden ze voorlichters. Voorlichting ter plekke, zo is ons gebleken, is veel effectiever dan het uitgeven van een boek of het presenteren van een diaserie. Omdat wij vinden dat wij op een onterechte wijze in onze vrijheid worden beknot, leek ons een bezetting van Engelsmanplaat de manier om onze problemen onder de aandacht te brengen."

Wadvaarders zijn volgens Kemme mensen, die met hun ondiepe bootjes zo'n beetje op het wad rondscharrelen. Hun boten steken maximaal een meter diep, zodat ze op veel plaatsen kunnen komen. Dat in tegenstelling tot de scherpe zeiljachten, die met name op het westelijk wad te vinden zijn. "We zijn erg gespitst op ondiepe wateren," aldus de secretaris. "Het is voor ons een kick om daar droog te vallen, het is een wat spartaans aandoend leven. Je hebt een absoluut gevoel van vrijheid. Maar we worden helaas steeds meer een bedreigde diersoort."

Volgens Kemme zal het bij dit soort gebruikers van de Waddenzee nooit om grote aantallen gaan. "Op de meest drukke dagen kom je elkaar amper tegen, ja, op sommige plekken, maar dat is dan ook alles." Hij blijft er bij dat goede voorlichting beter uitwerkt dan strengere regelgeving, waarvoor dan weer extra schepen het wad op moeten worden gestuurd om te kijken of ze wordt nageleefd.

Het afgelopen week-einde waren al die inspectie-ambtenaren in geen velden of wegen te zien. Hoewel Staatsbosbeheer vrijdag niet alleen van de op handen zijn actie op de hoogte was gesteld, maar ook was gevraagd om de sleutel van het vogelwachtershuisje te willen geven. "Dat wilde ze niet," aldus Kemme. "En dat is juist, want het zijn en blijven ambtenaren."

Om half twee zaterdag vertrok de uit vijf schepen bestaande bezettingsvloot vanuit de binnenhaven van Lauwersoog. Over dat vertrek was nog even gearzeld, vanwege de sterke wind. Terecht naar later bleek, want met name het Westgat leverde spannende tafereelen op. De golven sloegen hoog over de boten, maar tegen drie uur konden in de baai tussen Engelsmanplaat en het Rif de ankers gevierd worden. Aangezien Staatsbosbeheer ook geen sleutel aan het spijkertje naast de deur had achtergelaten en er geen enkele uit de grote bos meegenomen sleutels op het slot paste, moest inventiviteit en geduld de oplossing brengen. Uiteindelijk lukte het om onder gejuich de deur te openen, waarna tot de bezetting kon worden overgegaan. De eerste fles Berenburg werd uitgeschonken; het glas werd geheven op het succes van de actie.

"Je mag niet zeggen," zo sprak voorzitter Helder de kleine groep aanwezigen toe, "dat we hier een pand hebben gekraakt. We nemen iets op wat zij hebben laten liggen."

Toen moesten we nog naar binnen.
De sleutels pasten niet, dan
maar op een andere manier.

Spannend! Een geduldklus.

Siep wil het toch met een sleutel
proberen.

Han vijt hem bij! Hij kijkt heel professioneel.

Wadvaarders bezetten Engelsmanplaat

Door Fokko Bosker

ENGELSMANPLAAT - Geen strobreed wordt de wadvaarders in de weg gelegd als zij met vijf boten zaterdagmiddag voor anker gaan bij de Engelsmanplaat. Voorzitter Karel Helder van de vereniging Wadvaarders kan een zucht van verlichting niet onderdrukken. „Het laatste waar wij op uit zijn is gedonder”, zegt hij. Samen met secretaris Sieb Kemme zal hij het vogelwachtershuisje van Staatsbosbeheer kraken of wat beter klinkt: adopteren. Voorzitter en secretaris bijten de spits af in de bezettingsactie van zeventien weken. Op 4 september, als de autoriteiten hen niet eerder van de zandplaat tussen Ameland en Schiermonnikoog verwijderen, zullen de wadvaarders naar de vaste wal terugkeren.

Het is de wadvaarders menens. Zij zijn het gehannes met hun geliefd wad beu. De zeventien leden met hun 650 boten voelen zich gemengd tussen de regelgeving van autoriteiten en de behoudzucht van natuurbeschermingsorganisaties. De avontuurlijk ingestelde wadvaarders hebben juist het „vrij en verantwoord varen” tot motto verheven.

Deze zaterdag krijgen de vrije jongens van het wad gelijk. Op de schuimende zee is slechts hier en daar een zeil te ontwaren. Windkracht 6, bij vlaggen 7, houdt de meeste pleziervaarders in de havens. De motorboot waarmee koers gezet wordt naar Engelsmanplaat stampet en rolt op de golven.

De vrijheid op zee wordt steeds meer ingeperkt. Sinds 1990 mogen de wadvaarders volgens de algemene gemeentelijke verordening Waddenzeegebied alleen nog op 200 meter aan weerszijden van bebakende en betonde geulen voor anker gaan en droogvallen. Het 'wild' op een mooie vlakke plaat liggen is er niet meer bij. Een jaar eerder verbood de gemeente Terschelling het droogvallen bij

de Dellewal. Dat was een geliefkoosde stek van wadvaarders die de drukte van de jachthaven willen mijden.

De eenzaamheid van het wad kan slechts een enkeling bekoren, weet Helder. Zeker 90 procent van de recreanten vaart alleen grote routes. „De overheid gaat toch ook niet de snelwegen afzetten omdat er spookrijders gesignaleerd worden. Je zult altijd gekken op het water houden. Betrouwbaar onderzoek naar de verstoring op het wad is nog nooit uitgevoerd. Ik weet zeker dat de wadvaarders als bron van overlast ergens onderaan komen. We hebben beloofd de zwarte Piet niet door te spelen. Maar als je ziet wat het seismologisch onderzoek door de NAM teweegbrengt. Die raggen gewoon met speedboten door het gebied. Die jongens verknallen meer in een paar dagen dan wij in honderd jaar.”

Op de onlangs gehouden ledenvergadering gingen stemmen op voor harde acties zoals het massaal droog laten vallen buiten toegestane gebieden. Het bestuur wilde

iets positievers. Ofwel: de bezetting en adoptie van de door het ministerie van landbouw en visserij aan de elementen overgelaten Engelsmanplaat. In 1991 verlieten de in het vogelwachtershuisje gestationeerde medewerkers van Staatsbosbeheer de uitgestrekte zandbank definitief. De vogels waren, nadat door hevige stormen duinen en beplanting in zee verdwenen, toch gevlagen. Het staken van de bewaking leverde en passant een bezuiniging van f 70.000 op.

Volgens Helder onderschatten Staatsbosbeheer en de afdeling Natuur, Bos, Landschap en Fauna van het ministerie van landbouw en visserij de waarde van permanente wadbewaking in de zomer vanaf de Engelsmanplaat. Omdat de overheid het laat afweten zullen 45 leden van de wadvaarders de klus deze zomer klaren. Uit dank voor het gebruik van de hut geven de vrijwilligers het huisje op palen een fikse opknappbeurt.

Vrijdag heeft Helder NBLF en Staatsbosbeheer geïnformeerd over de ongevraagde adoptie en

bezetting van de hut. Echt gelukkig waren die volgens hem niet met het kraken van hun bezit. „Natuurlijk reageren ze dat het formeel niet mag. Daarbij kunnen ze het dan laten. Ik hoop echt niet dat ze de halve wereld op de kop zetten om ons hier weg te krijgen.” Om op alles voorbereid te zijn hebben de wadvaarders zich alvast verzekerd van juridische bijstand.

Op de motorboot van schipper Evert Stel bevindt zich het commando over de actie. De geelzwarte vlag van de vereniging wappert uitdagend in de stevige bries. De Meander II wordt gescoorteerd door drie zeilboten en het motorjacht Indeweer. Die voert de proviand, waaronder 48 pakken koffie en zes fles berenburg, kleding, boeken en een net voor de wadwachters die een visje willen verschalken.

Vlak voor de Engelsmanplaat laten de boten het anker vallen. Met een rubberen motorbootje brengt schipper Stel zijn passagiers naar de zandplaat, waar na een kwartier lopen het vogelwachtershuisje wordt bereikt. De door Helder meegebrachte sleutels waarmee hij de voordeur zonder beschadiging hoopte te openen, blijken geen van alle te passen. Wadvaarder Han Visser tikt daarom met een roestige spijker en een breekijzer de scharnieren uit de onderdeur.

De hulptroepen slepen vanaf hun drooggevallen boten zonnepanelen, accu, butagas en proviand aan. In het keukentje staan nog altijd de door de vogelwachters achtergelaten kruiden, beleg en zilvervlijsrijst. Het is alsof het personeel van Staatsbosbeheer pas gisteren vertrok. Vanuit hun bed hebben de zelfbenoemde wadwachters uitzicht op de NAM-boortoren bij Ameland of de vuurtoren van Schiermonnikoog. Scherp afgetekende silhouetten als aansporing te volharden in dit zelfgekozen isolement op een eiland van zand, wind, vogels en water. De bezetters moeten zich overgeven aan het ritme van de getijden. Daar is het de vrijheidsliedende wadvaarders immers om begonnen.

Staatsbosbeheer laat krakers toe op Engelsmanplaat

LEEWARDEN - Staatsbosbeheer en het consulentenschap Natuur, Bos, Landschap en Fauna (NBLF) in Leeuwarden reageren laconiek op de bezetting van de Engelsmanplaat door de vereniging Wadvaarders. Zolang de krakers van het vogelwachtershuisje zich netjes gedragen zullen beide instanties niet aandringen op hun verwijdering. Regiohoofd Wiek Heldens van Staatsbosbeheer Friesland-Noord, de eigenaar van de gekraakte hut, zegt te berusten in de bezetting. „Ik heb begrepen dat het de wadvaarders vooral te doen is om aandacht van beleidsmakers voor de recreatieve gebruikers van het Wad. Wanneer ze geen schade toebrengen aan het huisje of de natuur verstoren is de actie voor ons acceptabel.”

Heldens zegt dat Staatsbosbeheer niet terugkomt op het besluit de vogelwachtpost op te heffen. „De Engelsmanplaat is teveel afgekalfd voor vogels om er met succes te broeden. We houden de hut voorlopig wel in stand. Het is fantastisch als de krakers het huisje opknappen. Klaas Zwart van NBLF ziet al evenmin aanleiding om aan te dringen op beëindiging van de actie. Het eerste weekeinde in de vogelwachtershut is Sieb Kemme en Karel Helder goed bevallen. Het huisje is nog zo degeelijk dat het een zware onweersbui vanmorgen in alle vroegte goed doerstonde. Wadlopers die zich gisteren op de Engelsmanplaat meldden toonden zich volgens Kemme aangenaam verrast. „Ze vinden het prettig dat er weer toezicht is.”

Maandag 10 mei 1993

Sieb Kemme en Karel Helder op weg naar de deur van het vogelwachtershuisje.

Foto Frigro

Protest tegen beknotten van varen op Waddenzee

Karel Helder en Sieb Kemme, voorzitter en secretaris van de Wadvaarders, bezetten Engelsmanplaat uit protest tegen de regelgeving van de overheid die de vereniging sterk in haar vaarmogelijkheden beknoot. Het 'eilandje' in de Waddenzee wordt de komende zeventien weken door leden van de Wadvaarders bezet. (zie verder Noord).

Foto: Harry Tielman

Bezitters Engelsmanplaat

opgelucht over reacties

Van onze verslaggeefster
Daniëlle Molenaar

■ LAUWERSOOG - „Gister-
nacht klapten we, door de on-
weer, van schrik uit ons bed.
Nee, een wekker hoefden we
niet zetten. Gelukkig was het
overdag mooi weer, het was
een prachtige dag.” De voor-
zitter van de wadvaarders,
Carel Helder, beschrijft de
eerste belevissen van de be-
zetting van Engelsmanplaat.
Samen met zijn secretaris,
Sieb Kemme, beet hij het spits
af, van de bezetting van het

huisje van Staatsbosbeheer,
die in totaal zeventien weken
gaat duren.

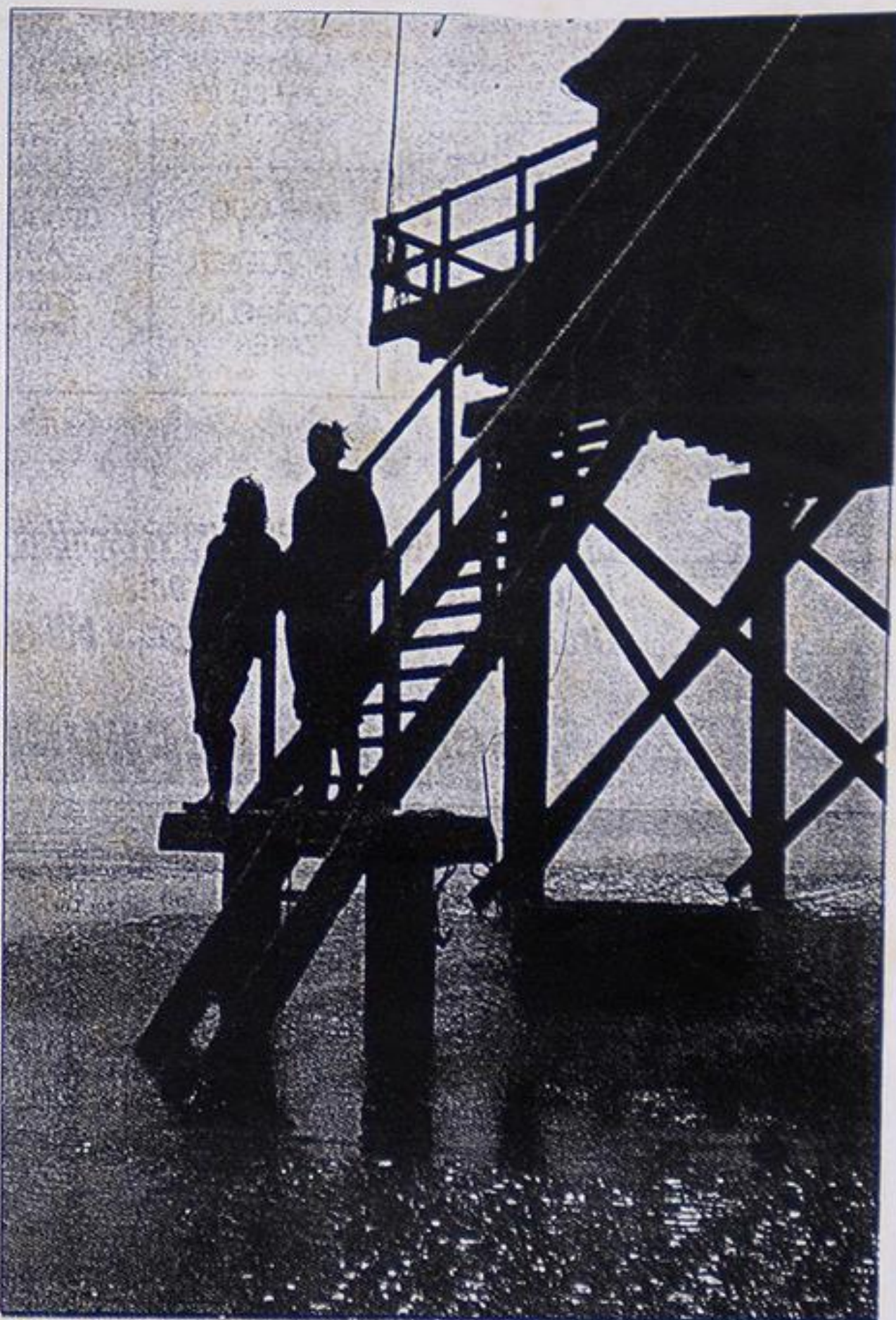
De twee mannen verbleven
drie nachten in het huisje van
krap vier bij vier meter. In te-
genstelling tot andere bezet-
ters, werden de wadvaarders
niet opgeschrikt door de Mo-
biele Eenheid. Helder en Kem-
me kregen hoogstens een be-
zoekje van een groep meeuwen
en wat vissersbootjes. Toch za-
ten ze nog tamelijk in de rats
over de reactie van Staatsbos-
beheer op de bezetting van hun
huisje.

„Het was echt een hele goede
dag voor ons”, vertelt Helder.
We kregen twee hele goede be-
richten. „Ten eerste hoorden
we dat Staatsbosbeheer geen
stappen tegen onze actie gaat
ondernemen. Ook de kust-
wacht, die gistermiddag Eng-
elsmanplaat aandede, zei vol-
ledig achter ons te staan. Ja, de
eerste dagen zijn ons erg mee
gevallen. Gelukkig ziet iede-
ren het belang van onze actie
in.”

Met hun actie vragen de
Wadvaarders aandacht voor
het feit, dat zij steeds meer in
hun mogelijkheden beknot
worden.

Helder en Kemme hebben de
afgelopen dagen een inventari-
satie gemaakt van de vaartui-
gen die rond Engelsmanplaat
varen. Zij besloten bewust als
eerste op het 'eilandje' te ver-
blijven om de wind uit de zeilen
te nemen van de leden, die na
hen zullen komen.

„Wij kunnen met een gerust
hart weer huiswaarts keren”,
aldus Helder. Hij, en zijn ,part-
ner in crime' Kemme, maakten
dit weekend optimaal gebruik
van de waddenzee. „Gister-
avond hebben we een netje uit-
gegooid en zelf vis gevangen;
een zeebaars en een geep.” Op
een gaspitje maakten ze hun
avond diner klaar. Slapen doen
ze nauwelijks in het, door wa-
ter omringde, huisje. „Dat kan
thuis ook nog wel. Het is hier
veel te mooi om te slapen.”

▲ Vanaf de trap, die toegang biedt tot het door hen bezette huisje, staren de actievoerders over het wad.

Foto: Harry Tielman

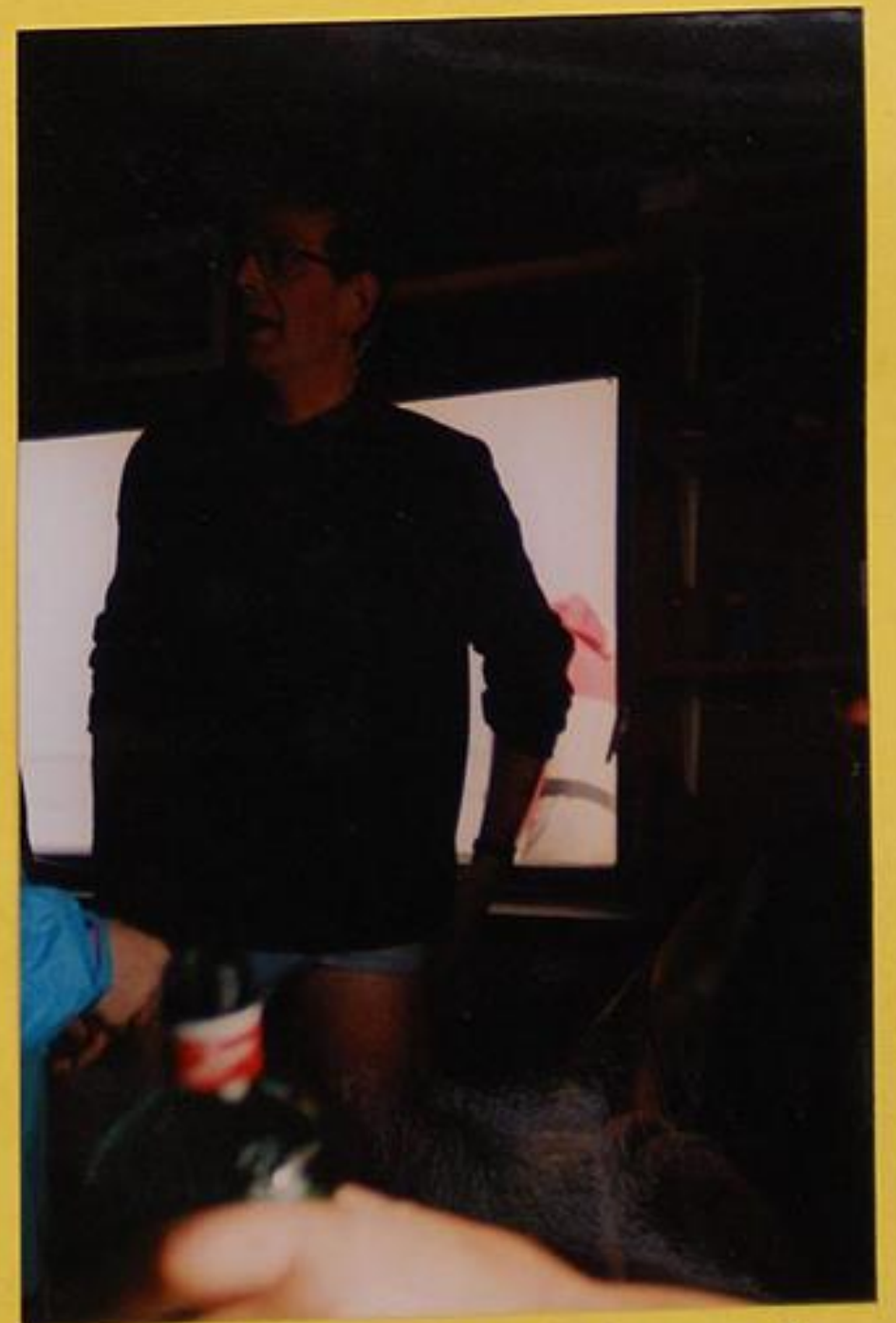
Siep haalt nog wat ander gereedschap, maar ondertussen had Han de scharnieren er al uit.

Paus Siep, overdenkt zijn zonden.

Dienaar Menno vraagt zich ook af, of alles wel volgens het boekje gaat.

Siep schijnt niet helemaal droog overgekomen te zijn.

Trouw

Fragment uit de panoramakaart 'De Waddenzee in vogelvlucht'. De kaart toont het onderwaterrelief van het Nederlandse deel van het Waddengebied bij hoog water. De kaart is op basis van de dieptelijnen van hydrografische kaarten gereconstrueerd. CARTOGRAFIE MICHEL VAN ELK

De 'vrije jongens' van het wad

door Hans de Preter

LAUWERSOOG - 'Een zijn met de natuur' en genieten van de stilte, de nacht, de sterren en het kabbelende water. Dat is volgens leden van de vereniging 'Wadvaarders' de kick van het droogvallen met een zeilschip op het Wad. In alle rust en zonder iets te merken van menselijke activiteiten de nacht door te brengen.

Sinds zaterdagmiddag zijn de Wadvaarders in actie op Engelsmanplaat, een grote zandplaat tussen Ameland en Schiermonnikoog. Ze protesteren tegen het in hun ogen te strakke beleid voor recreatie in het Waddengebied. Daardoor is zomaar 'droogvallen' met een platbodem op een plaat in de Waddenzee niet meer mogelijk.

Vlag

Karel Helder, voorzitter van de zeshonderd leden tellende vereniging 'Wadvaarders', en secretaris Sieb Kemme, zitten sinds zaterdag met z'n tweeën in het vogelwachtershuis op Engelsmanplaat. Ze tellen strandlopers, meeuwen en andere vogelsoorten en restaureren het vogelwachtershuis van Staatsbosbeheer. In de top van het 'gekraakte' huis op hoge palen wappert de vlag van hun vereniging. Morgen worden ze afgelost door een verse ploeg: de 'kraakactie' van het leegstaande vogelwachtershuis zal tot 4 september duren en wordt

in estafette door leden van de vereniging uitgevoerd.

„Wat is er mooier dan hier in je boot op het wad de nacht door te brengen. Nergens zie je de sterren zo mooi als hier. Het zeewater licht soms wat op, dat is mooier dan vuurwerk. Als je dat met je gezin meemaakt, kun je je niets leerzamer voor je kinderen voorstellen“, vertellen lyrische wadvaarders.

Wat hen het meest raakt is de verplichting te ankeren en droog te vallen binnen de 200-meterlijn van betonde en bebakende geulen. Dan kunnen ze niet meer liggen waar ze willen en moeten ze soms in de omgeving van andere wadvaarders overnachten. En dat is voor de 'vrije jongens van het wad' maar niks. Dat ze niet meer mogen droogvallen op de Dellewal voor Terschelling zint hen ook niet: nu moeten ze hutje bij hutje met de recreanten in de jachthaven, soms tien rijen dik. Het dreigende ontslag van de meeste vuurtorenwachters op de eilanden en het vertrek van de vogelwachters op Engelsmanplaat is eveneens een bron van ergernis. De laatsten doen niet alleen wetenschappelijk waardevol werk, maar fungeren ook als gids voor wadlopers en zeilers. En ze sporen bezoekers aan om netjes met de natuur om te springen. Voorzitter Helder vindt het volkomen overbodig om Engelsmanplaat en andere delen van de Waddenzee verder voor recreanten in te perken. „Vergelijk ons met indianen: die ko-

men ergens en vertrekken weer zonder sporen na te laten. Dat willen de leden van onze vereniging ook: vrij en verantwoord varen op de Waddenzee, in harmonie met de natuur“, zegt hij. Hij begrijpt niet waarom wadvaarders wel worden aangepakt, maar kokkelvisser of de NAM die naar gas boort niet.

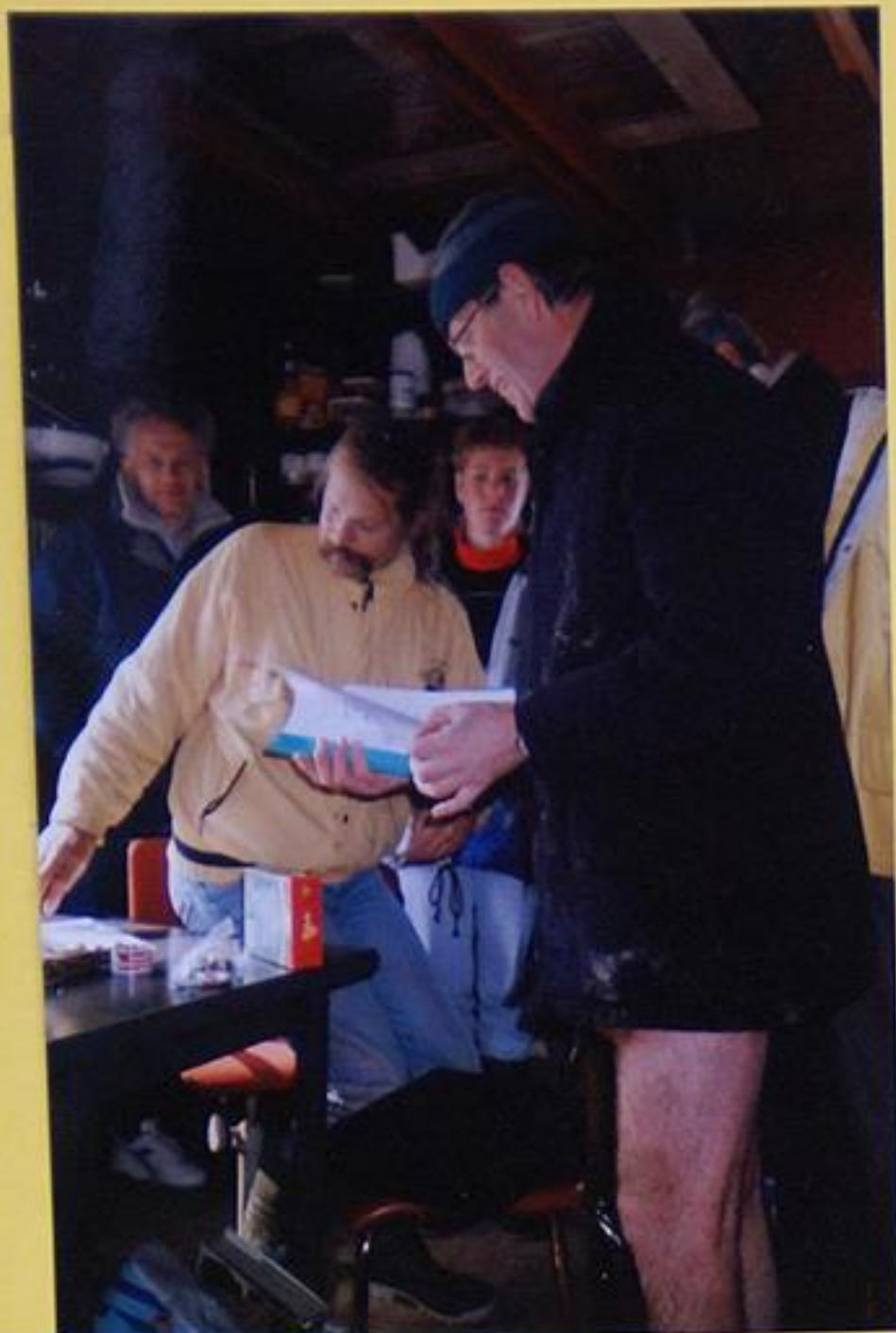
Beerenburg

Zaterdagavond zag hij de zon op het eiland weer ondergaan en genoot hij met Kemme van de warme lenteavond op het wad. En van de Beerenburg waarschijnlijk, want het tweetal had een redelijke hoeveelheid van dit in zeevaart-kringen populaire drankje ingeslagen. „Natuurlijk moeten er maatregelen zijn om recreatie op het wad binnen de perken te houden. Dat vinden wij ook. Maar je moet niet roomser dan de paus willen zijn. Waarom mogen wij niet daar liggen waar we de rust niet verstoren?“, vraagt hij. Maar als Jan en alleman nu het genot van het droogvallen ontdekken: dan wordt het in de oostelijke Waddenzee bij Schiermonnikoog toch net zo druk als bijvoorbeeld bij Terschelling? „Nee, dat gevaar is niet zo groot. Wadvaarders met platbodems hebben een andere cultuur en mentaliteit. Wij zoeken de rust. Wij hechten niet aan comfort, fraaie jachthavens met douches en toiletten. Onze boten vereisen een andere manier van navigeren, je komt onder de modder te zitten: het blijft

een select gezelschap dat dat leuk vindt. We zijn dus niet bang dat veel mensen dit barbaarse gedoe, waar wij zo dol op zijn, aantrekkelijk gaan vinden.“

Volgens Helder respecteren de leden van zijn club de stilte op het Wad niet alleen, ze spannen zich in om het stil te houden in dat gebied. „Alleen: je hoeft geen hek om het wad te zetten. Je kunt het wad gerust open houden voor mensen. Misschien is er af en toe een gek die de zaak verziekt, maar dat is een gek. Als er een spookrijder is op de weg, dan sluit je toch ook niet de hele snelweg voor altijd af? Wij zijn natuurmensen, maar willen wel in de natuur kunnen blijven komen“. Paul de Cock van de Waddenvereniging is niet ingenomen met de actie van de Wadvaarders. „Wij vinden de 200-meter regeling voor het droogvallen wel een goede zaak. Het Instituut voor Bos en Natuur (IBN) op Texel onderzoekt momenteel wat de effecten ervan zijn. Mocht blijken dat de maatregel niet nodig is, dan mag die wat ons betreft versoepeld worden.“

Tegen het droogvallen van de platbodems heeft hij weinig bezwaren. „Maar ze moeten zich wel aan de regels houden. Die gelden voor alle recreanten. Nu kunnen de wadvaarders wel zeggen dat ze vrij en verantwoord varen, maar toch brengen hun activiteiten enige verstoring met zich mee“, vindt De Cock.

Bestuur en pers.

Aktievoeren heeft wel wat!

De heeuwarder en het Friesch Dagblad,
In de praktijk ook zo'n goed duo?

Een gratis slok op de goede start.

Karel Helder plaatst de Wadvaardersvlag op het vogelwachtershuisje op de Engelsmanplaat ofwel 'Kalkman'. Samen met Sieb Kemme van de wadvaardersvereniging houden zij tot dinsdag het huisje bezet, daarna volgt aflossing van de wacht.

Nieuwe Dockumer Courant 10/05/93

Wadvaarders bezetten wacht-huisje op de Engelsmanplaat

LAUWERSOOG - Karel Helder en Sieb Kemme van de vereniging van Wadvaarders hebben zaterdagmiddag het vogelwachtershuisje op de Engelsmanplaat bezet. Zij doen dat tot dinsdag. Daarna gaan andere leden van de vereniging de bezetting overnemen.

Ze zullen elkaar steeds aflossen om op die manier de Engelsmanplaat en het vogelwachtershuisje voor onbepaalde tijd 'bezet' houden. De vijfhonderd leden tellende vereniging wil op deze manier aandacht vragen voor beperkingen waardoor het varen op het wad teveel aan banden zou worden gelegd.

Ook het overtijen en het rond de droogliggende boot te voet het wad verkennen is straks niet meer mogelijk, zo vrezen de Wadvaarders. Met het hijsen van de clubvlag werd het vogelwachtershuisje zaterdag officieel bezet. Dat gebeurde omstreeks half vier. Om half twee waren de wadvaarders met twee motorboten, drie platbodems en een catamaran uit de haven van Lauwersoog vertrokken. Zij lieten zich daarbij niet weer-

houden door de stevige wind (kracht zes).

Het 'bezettters-duo' houdt contact met de vaste wal via een marifoon en een autotelefoon. Een gasfles zorgt dat een warme hap kan worden genuttigd en een zonnepaneel laadt de accu's voor de draagbare telefoon op.

'Kraak'

Het is trouwens de vraag hoe lang de bezetters zich in het vogelwachtershuisje ophouden. Het beheer van de Engelsmanplaat en het vogelwachtershuisje is in handen van Staatsbosbeheer. Districts-hoofd Peter van de Hoef zegt vrijdagochtend door de wadvaarders op de hoogte te zijn gesteld van hun voornemen. Hoewel van de Hoef vanmorgen nog niet over alle informatie zei te beschikken staat vast dat het vogelwachtershuisje werd bezet zonder dat Staatsbosbeheer om toestemming is gevraagd. Onbevoegden mogen het huisje niet betreden, dat staat op een bordje bij de trap. Nu dat wel is gebeurd is volgens van de Hoef sprake van

'bezetting en kraak'. Hij beraadt zich op stappen tegen de wadvaarders.

De Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee noemt de bezetting 'geen goede zaak'. Actiecoördinator Liesbeth Meijer zegt dat in het broed- en jonge zeehondenseizoen slechts tien procent van het wad is afgesloten. Daarnaast zijn er beperkingen voor droogvallen en ankeren. 'De regeling sluit aan op wat een grote groep wadgebruikers wel wil en geen moeite mee heeft. Er is echter een klein aantal mensen dat dwars over platen wil varen en overal wil kunnen ankeren; dat zijn de wadvaarders'. Hun actie noemt Meijer 'zinloos'.

De bezetters zijn overigens alleen in overtreding bij verblijf in het vogelwachtershuisje. De Engelsmanplaat is sinds enkele jaren zo laag dat zij niet meer fungeert als hoogwatervluchtplaats voor vogels. Die taak heeft het ten noorden van de Engelsmanplaat gelegen 'Rif' op zich genomen. Deze hooggelegen zandplaat is wel verboden gebied.

de Volkskrant

Nieuwe Dockumer Courant

de Volkskrant

DINSDAG 11 MEI 1993

Bezettters zandplaat eisen 'positiever beleid' voor Wadden

Van onze correspondent

Henk Binnendijk

LEEUWARDEN

De leden van de vereniging Wadvaarders die sinds zaterdag de Engelsmanplaat in de Waddenzee bezet houden, zijn van plan zeventien weken op het eilandje te blijven. Staatsbosbeheer tolereert de actie. De bezetters eisen een 'positiever natuurbeleid' voor de Waddenzee.

De Wadvaarders, een vereniging met zeventien leden, spreekt zelf liever van een 'adoptie' dan van een bezetting. Voorzitter K. Helder en secretaris S. Kemme hebben als eersten hun intrek genomen in het houten vogelwachtershuis van Staatsbosbeheer. Ze worden komende zaterdag afgelost. De gekraakte paalwoning op de kale zandvlakte van Engelsmanplaat stond sinds september 1991 leeg. In dat jaar verlieten de laatste bewakers van Staatsbosbeheer het eilandje tussen Ameland en Schiermonnikoog. Broedende vogels waren er al enige jaren niet meer waargenomen. Door de maatregel werd jaarlijks 50 duizend tot 75 duizend gulden bespaard.

De Wadvaarders willen dat de vogelwachters terugkeren, vooral omdat ze voorlichting kunnen geven aan recreanten die de Engelsmanplaat bezoeken. Ze protesteren verder tegen het wegbezuinigen

van de vuurtorenwachters op Schiermonnikoog, Ameland, Vlieland en Texel. En ze eisen dat de strenge regels voor de recreatievaart op de Wadden worden versoepeld.

Vooral over het verbod op het voor anker gaan en droogvallen buiten de 200-meterlijn van betonde en bebakende geulen zijn de Wadvaarders woedend. Ze kunnen hun scheepjes daardoor niet meer laten droogvallen bij zandplaten als de Engelsmanplaat. Ook voor de Dellewal bij Terschelling geldt een - omstreden - droogvalverbod. Helder en Kemme hebben daarover al een proefproces tegen de gemeente Terschelling uitgelokt, dat op 28 mei dient.

Het hoofd van de regio Priesland-nord van Staatsbosbeheer, W. Heldens, ligt geen moment wakker van de bezettingsactie. Zolang er niets wordt vernield op de Engelsmanplaat, zal hij niet naar justitie stappen.

De Wadvaarders werden gisteren aangenaam verrast door de tolerante houding van Staatsbosbeheer. 'Wij hadden een hardere opstelling verwacht', bekennt bezetter Kemme per autotelefoon vanuit de paalwoning. Hij vindt wel dat Staatsbosbeheer de actie bagatelliseert. 'Het gaat om veel meer dan onze privébelangen. Het natuurbeleid voor de Waddenzee is helemaal fout.'

8 Mei

Ze hebben hun best gedaan en wachten op hoog water,
voor Schiermonnikoog en Lauwersoog.
De start was echt een succes!

Wadvaarders vinden gehoor bij kamerleden

11/10/1993

DEN HAAG - De bezetting van de Engelsmanplaat door de vereniging de Wadvaarders heeft in politiek Den Haag weerklank gevonden. De regeringspartijen CDA en PvdA vinden dat minister Hans Alders te veel in details treedt met het stellen van regels aan de recreatievaart.

Beide partijen hebben Alders gevraagd nog eens kritisch te kijken naar de passage in de Planologische Kernbeslissing Waddenzee over een verbod voor het droogvallen op platen. Volgens het CDA schiet die regel zijn doel voorbij. PvdA is beducht voor totale vrijheid op het Wad, maar dringt er bij Alders op aan te kiezen voor zelfregulering door de scheepvaart. Pas als dat niet lukt, moet de overheid ingrijpen.

LC

Alders blijft bij verbod droogvallen op Wadplaten

DEN HAAG - Minister Hans Alders (vrom) blijft bij zijn standpunt dat boten op de Waddenzee niet mogen droogvallen buiten een zone van 200 meter naast betonde en bebakende geulen. De minister vindt dat droogvallen op de platen leidt tot verstoring van de fauna. Hij legt daarmee de wens van de Tweede Kamer om de regels te verruimen, naast zich neer.

In een schriftelijke reactie op het debat over de PKB-Waddenzee, meldt Alders dat de regels voor het droogvallen overeengekomen zijn tijdens de zesde internationale Waddenzeeconferentie van najaar 1991 in Esbjerg. Pas wanneer nieuw onderzoek zou uitwijzen dat het met de effecten van de waterrecreatie op de natuur meevalt, is Alders bereid bij een toekomstige herziening van de PKB tot andere regels te komen.

De vereniging Wadvaarders heeft de afgelopen tijd actie gevoerd tegen het verbod van droogvallen op platen. Begin mei werd de Engelsmanplaat bezet om de aandacht te trekken van de politici. De vereniging vindt de regelgeving te streng en onrechtvaardig.

Friesch Dagblad

Geen optreden tegen bezetters Engelsmanplaat

Frysch Dagblad
10-5-93

ENGELSMANPLAAT - Staatsbosbeheer is niet van plan de bezetters te verwijderen van Engelsmanplaat, de droogvallende zandplaat tussen Ameland en Schiermonnikoog. Sinds zaterdagmiddag verblijven wadvaarders in het leegstaande vogelwachershuisjes op Engelsmanplaat. Ze voeren een protest tegen de maatregelen van de overheid ter beperking van de recreatievaart in de Waddenzee. De wadvaarders, leden van de vereniging De Wadvaarders, zijn van plan in estafetteploegen tot september de droogvallende wadplaat bezet te houden.

"Wij hebben er niet zoveel moeite mee", zegt ir. L. J. Hel-dens, regiohoofd van Staatsbosbeheer Noord-Friesland. "Zolang ze goed en verantwoord gebruik maken van ons huisje laten we ze met rust". Staatsbosbeheer is vorig jaar als bezuiniging gestopt met het toezicht op Engelsmanplaat.

Een eigen huiselijk sfeertje.

Iedereen was weg.
De Plaat alleen voor Siep en Karel

Rijk garant voor huidige diepte vaargeulen Wad

LC

DEN HAAG - De bereikbaarheid van de eilanden en de havens in het Waddengebied voor de „huidige types” vaartuigen moet door het kabinet gewaarborgd worden. Dat heeft de Tweede Kamer gisteren met algemene stemmen bepaald bij de stemmingen over de moties aangaande het Waddenbeleid. Door aanvaarding van de CDA-PvdA-motie over de bereikbaarheid, verplicht het rijk zich om de vaargeulen in de Waddenzee op diepte te houden.

Minister Hanja Maij-Weggen (verkeer en waterstaat) had aanvankelijk moeite met de opvatting van de Kamer, omdat zij vreesde een „ongedekte cheque” voor baggerwerk te moeten afgeven. Daarop besloten de coalitiepartijen in de Tweede Kamer de motie zodanig te veranderen dat de bereikbaarheid alleen gewaarborgd wordt voor de „huidige” vaartuigen. Daarmee wordt voorkomen dat het rijk in de toekomst automatisch moet opdraaien voor diepere vaargeulen bij de uitbreiding van havens.

Overigens betekent dat niet dat er met Maij-Weggen niet valt te praten over diepere vaargeulen. Zij heeft echter in het verleden steeds gezegd dat andere belanghebbenden, zoals de havensteden, het bedrijfsleven of de provincies, mee moeten betalen.

Met de stemmingen van gisteren is de besluitvorming over de Planologische Kernbeslissing (PKB) Waddenzee afgerond en ligt het rijksbeleid voor tenminste vijf jaar in hoofdlijnen vast. Over het heetste hangijzer, mogelijke boringen naar gas, zegt de tekst dat het kabinet streeft naar verlenging van de nu geldende boorstop. Daarover wordt de komende maanden met de gasmaatschappijen onderhandeld. Het CDA heeft evenwel bij de behandeling van de PKB laten weten zich niet te zullen verzetten tegen boringen.

CDA, PvdA, VVD en klein rechts steunden een motie waarin de regering wordt opgedragen het

bestaande areaal aan bruikbare mosselpercelen in het westelijk deel van de Waddenzee met 200 hectare te vergroten. Mocht dat niet lukken binnen de al uitgegeven percelen, dan zal uiterlijk in 1995 bekeken worden of daarbuiten extra ruimte kan worden gevonden.

De mogelijkheden voor windenergie in het Waddengebied zijn door de Kamer iets verruimd ten opzichte van de voorstellen die minister Hans Alders had gedaan. Alders wilde alleen windmolens toestaan in de buurt van bebouwing. De Kamer heeft daarvan gemaakt „bij voorkeur bij bestaande, het landschapsbeeld bepalende verticale elementen”. Op de Waddenzee zelf en de eilanden blijven windmolens taboe.

Het aantal jachthavens in of direct grenzend aan de Waddenzee mag niet worden uitgebreid. Wel wordt in het westelijk deel van het Waddengebied en het Eemsgebied een beperkte capaciteitsvergroting binnen bestaande havens toegestaan. Het gaat dan vooral om passantenligplaatsen.

Moties van D66 en Groen Links om de militaire activiteiten in het Waddengebied nog verder aan banden te leggen, behaalden geen meerderheid van stemmen. De motie van Piet Blauw (VVD) om het droogvallen van schepen op platen in de Waddenzee niet te verbieden voor leden van de vereniging Wadvaarders, werd door de Kamer verworpen. Alleen de VVD en de Centrum Democraten stemden voor.

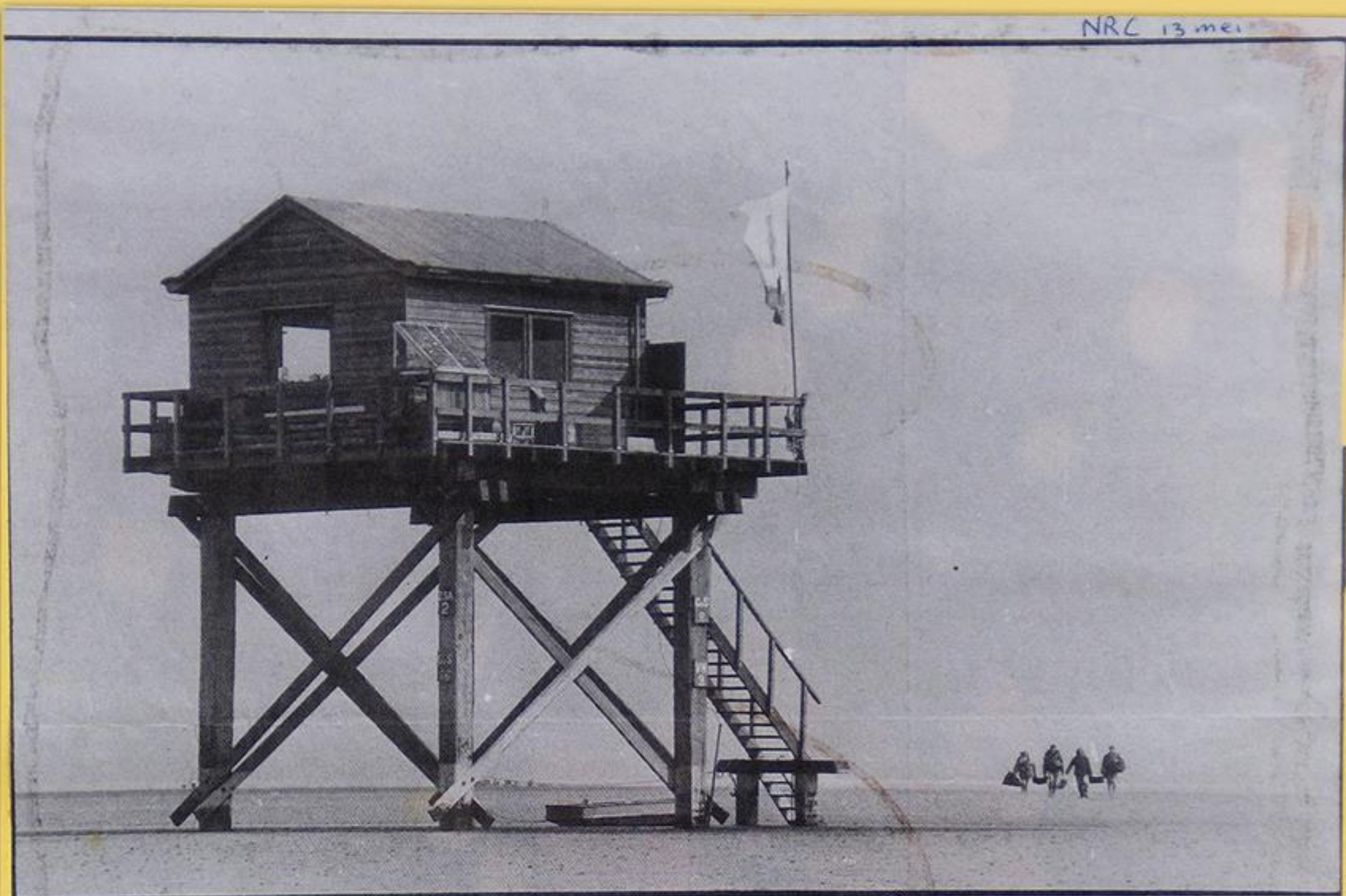
Maandagmorgen.

Bij aankomst een schok,
bij vertrek hadden we er
een vrijwilliger bij voor de
actie.

Het "bos" in aanbouw.

Leden van de Vereniging voor Wadvaarders die het eilandje Engelsmanplaat heeft bezet, lossen collega-bezitters af. (Foto Sake Elzinga)

Wadvaarders genieten op bezet eilandje

Leden van de Vereniging voor Wadvaarders bezetten het eilandje Engelsmanplaat, uit protest tegen de strenge regels voor de recreatievaart. Het vogelwachtershuisje op de zandplaat zal tot september worden bewoond. De eerste actievoerders werden dinsdag afgelost.

Door onze correspondent
KARIN DE MIK

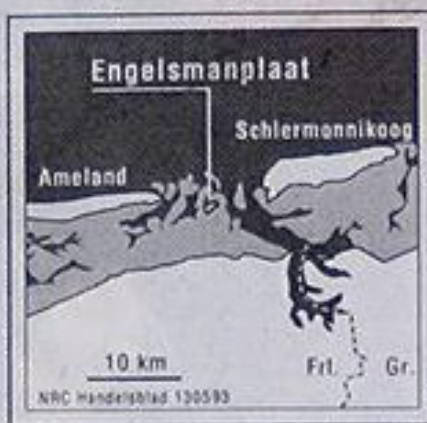
ENGELSMANPLAAT, 13 MEI. In de haven van Lauwersoog gaan de kratten met proviand aan boord: broodjes, blikjes cola, courgettes. Wadvaarders Pim en Ankie Salters uit Niehove gaan hun collega's Karel Helder en Sieb Kemme op Engelsmanplaat aflossen. „Zo'n kans om van de natuur op een onbewoond eilandje te genieten krijg je nooit weer”, verklaart Ankie Salters hun mede-

werking aan wat de wadvaarders de 'adoptie' van de zandplaat noemen.

Pim Salters, leraar handvaardigheid en kunstenaar, geniet nu al van het vooruitzicht dat hij ongestoord kan aquarelleren. Jaren voeren ze op het Wad. Maar nadat steeds meer delen werden afgesloten voor vaarrecreanten en het droogvalverbod werd ingesteld (op meer dan 200 meter buiten de vaargeul mogen schepen niet voor anker) besloten ze voor hun vakanties uit te wijken naar Scandinavië.

Van verstoring door de wadvaarders is geen sprake, zeggen beiden. „Ik gedraag me zoals ik me in mijn voortuin zou gedragen”, zegt Salters. Na twee uur varen worden de ankers gevierd ten oosten van de plaat. De bagage wordt in een rubberbootje overgeheveld.

Om op de plaat te komen, moeten de bezoekers tien minuten door het water waden. Op de En-

gelsmanplaat ontbreekt begroeiing, evenals het gekrijs van meeuwen. Op de eindeloos lijkende zandvlakte vormen het vogelwachtershuisje en een reddingshuisje de enige bakens. De plaat fungeert als vluchtplaats voor duizenden scholeksters, bontbekplevieren en strandlopers.

De geel-zwarte vlag van de Wadvaarders wappert op het hou-

ten paalwinkje van Staatsbosbeheer. Binnen staan een tafel en een bureaustoel. Meer dan veertig rode pakken koffie zijn tegen de muur gestapeld. Tot voor twee jaar werd het huisje vier maanden per jaar bewoond door medewerkers van Staatsbosbeheer, die er toezicht hielden tijdens de broedtijd van een kolonie sterns. Toen de kolonie verdween, is de controlefunctie afgeschaft.

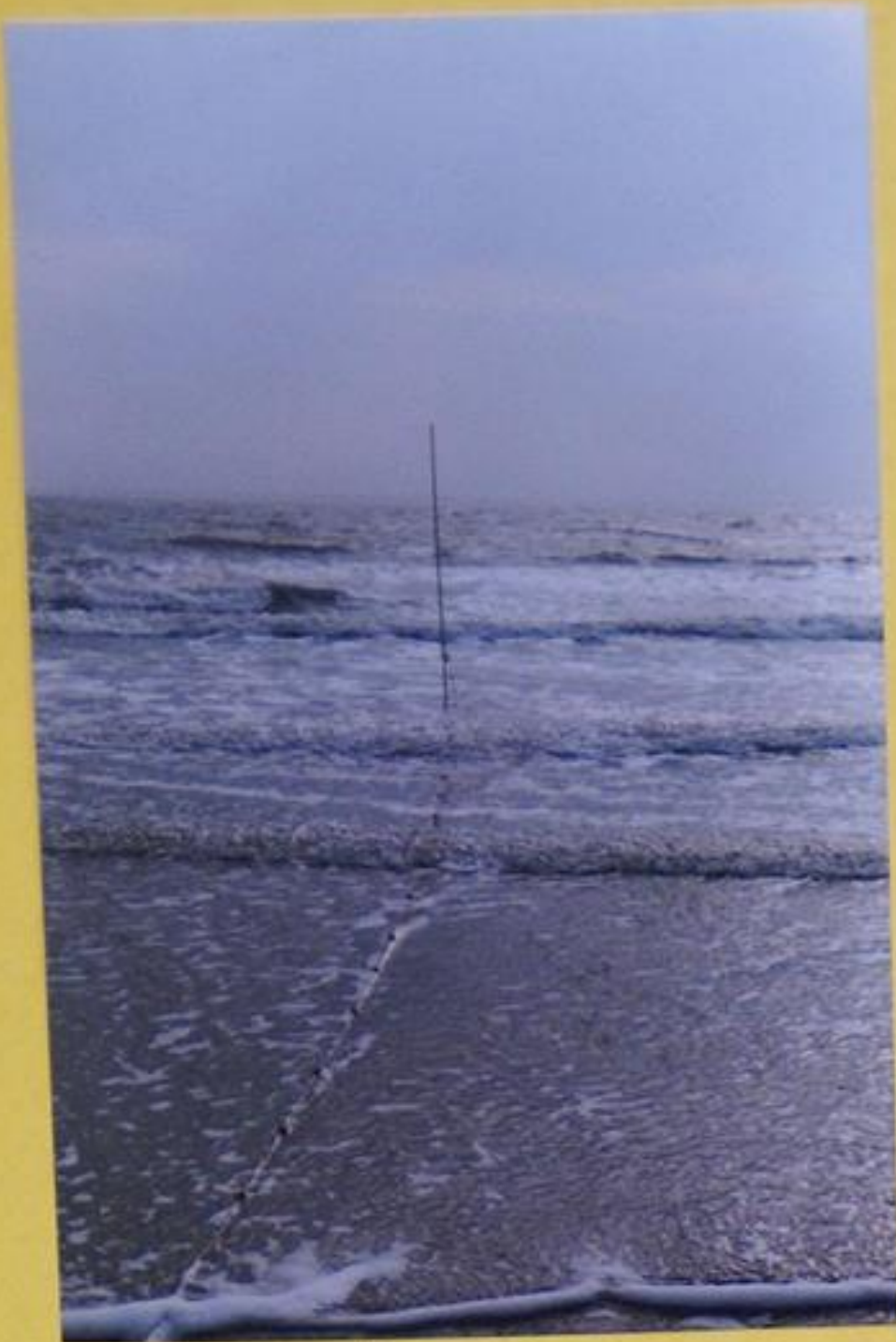
De Wadvaarders vullen hun dag met waddenbewaking, het tellen van bootjes die vastlopen op de droogvallende bodem en het turven van varende plezierjachten. Ook voorlichting aan Wadlopers en toeristen op charterschepen die uitwaaien op de zandplaten behoort tot het takenpakket van de 'bezitters'.

De Wadvaardersvereniging is drie jaar geleden opgericht door Kemme, uit woede over het verbod op voor anker gaan van jachten bij Terschelling. „Wij zijn geen doorsnee watersporter en

geen snelheidsmaniakken, maar natuurliefhebbers.”

De Wadvaarders (700 leden) willen op een verantwoorde manier varen, licht hij toe. Daarvoor heeft de vereniging een gedragscode opgesteld in de vorm van tien geboden. De belangrijkste geboden luiden: Vaar rustig en beheerst, verontrust geen zeehonden of vogels, respecteer afgesloten natuurgebieden, veroorzaak geen onnodig lawaai en spreek mensen aan op hun verstoring gedrag.

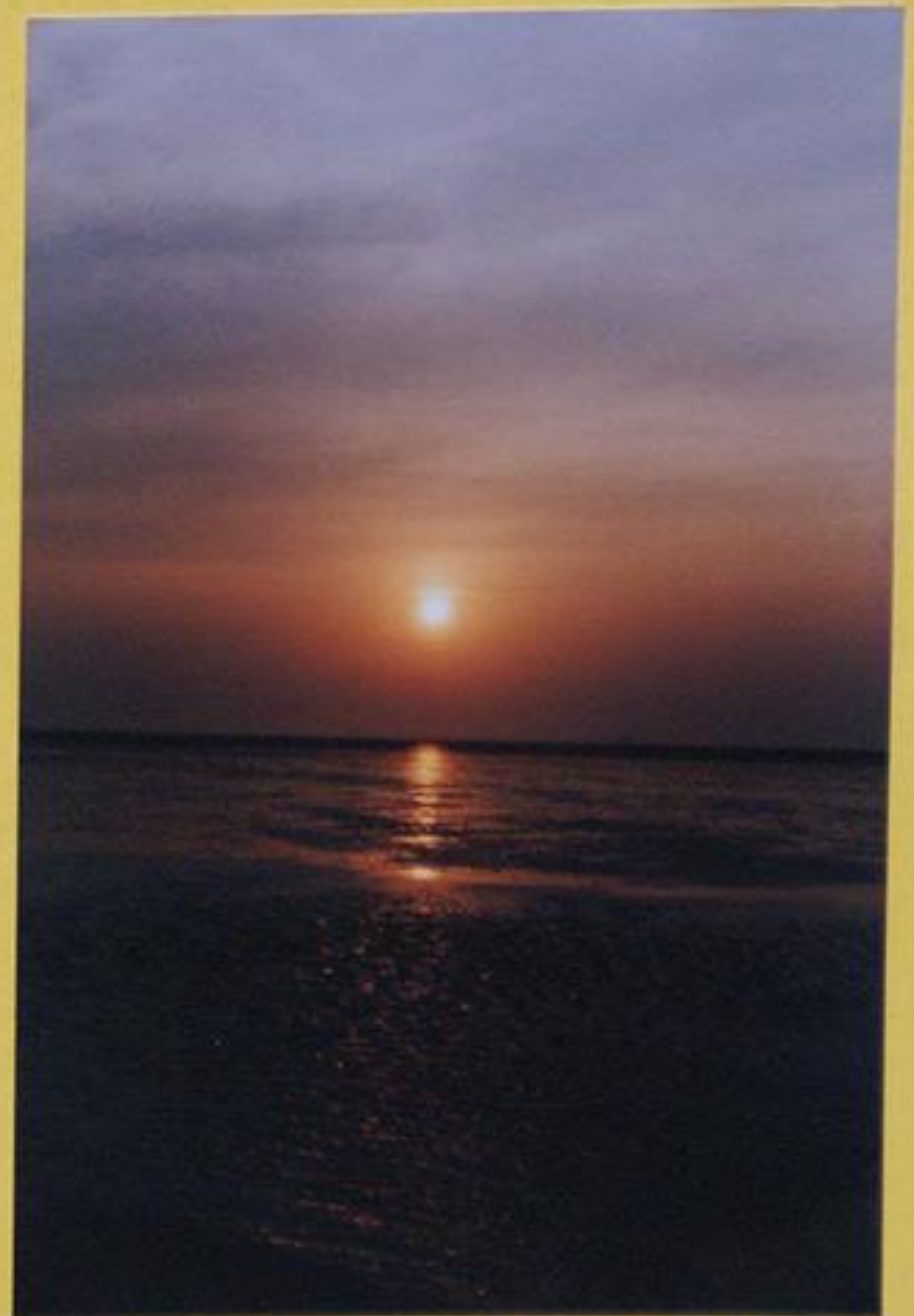
Volgens Kemmes hoort de mens net zo goed thuis op het Wad als de zeehond. Verboden lokken volgens hem juist overtredingen uit. De vier dagen tussen zand, wind, water en vogels hebben indruk gemaakt. Het Wad moet een ongerept natuurgebied blijven, vindt hij. „Daar hebben wij alle belang bij. Vervuiling vormt de ernstigste bedreiging van het Wad, niet een paar bootjes.”

Visnetje uitgezet.

Zeebaars en een geep.
Even fileren.

De laatste avond van de
eerste 3 dagen.
Om nooit te vergeten.

Vergaderjaar 1992-1993

22 605

Planologische Kernbeslissing Waddenzee

nr. 26

MOTIE VAN het lid Blauw
Voorgesteld in de uitgebreide
commissievergadering van 27 mei 1993

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

MOTIE

overwegende, dat de landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarden van de Waddenzee kwetsbaar en indrukwekkend zijn;

overwegende, dat in de PKB onder 3.4.2.c beperkingen voor de scheepvaart kunnen worden opgelegd;

overwegende, dat de Wadvaarders zeer gemotiveerd zijn om het kwetsbare van dit gebied te ontzien;

van oordeel, dat middels artikel 16 van de Natuurbeschermingswet het benaderen van zeehonden en fouragerende vogels wordt verboden;

verzoekt de Regering art. 3.4.2.c minstens tot de eerstvolgende voortgangsrapportage niet van toepassing te verklaren voor bij de vereniging Wadvaarders aangesloten en als zodanig herkenbare leden,

en gaat over tot de orde van de dag.

Blauw

10-6-93

17 t/m 24 juli

"ONZE WEEK"

Weggebracht met de Klipper van Albert.

Vergaderjaar 1992-1993

St/Amv
Am/wk

22 605

Planologische Kernbeslissing Waddenzee

Nr. 6

MOTIE VAN DE LEDEN FEENSTRA EN REITSMA

Voorgesteld in de uitgebreide commissievergadering van 13 mei 1993

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

van mening, dat het gewenst is dat in Nederland, Duitsland en Denemarken een eenduidig beleid t.a.v. de Waddenzee wordt gevoerd;

constaterende, dat de situatie in Duitsland en Denemarken vergeleken moet worden met de aanwijzing van delen van de Nederlandse Waddenzee als natuurmonument;

verzoekt de regering aan de PKB-tekst onder I.1.2 toe te voegen:
Voor hoofdvaargeulen in de Waddenzee zal een eenduidig internationaal geharmoniseerd beleid in de drie Waddenlanden worden gevoerd.

en gaat over tot de orde van de dag.

Feenstra
Reitsma

DATUM	21/5/93
VERKEER	
REK. TOEF.	2x
MILIEU	
BEDR. WET.	
RECHT	
TECH.	

MOTIE

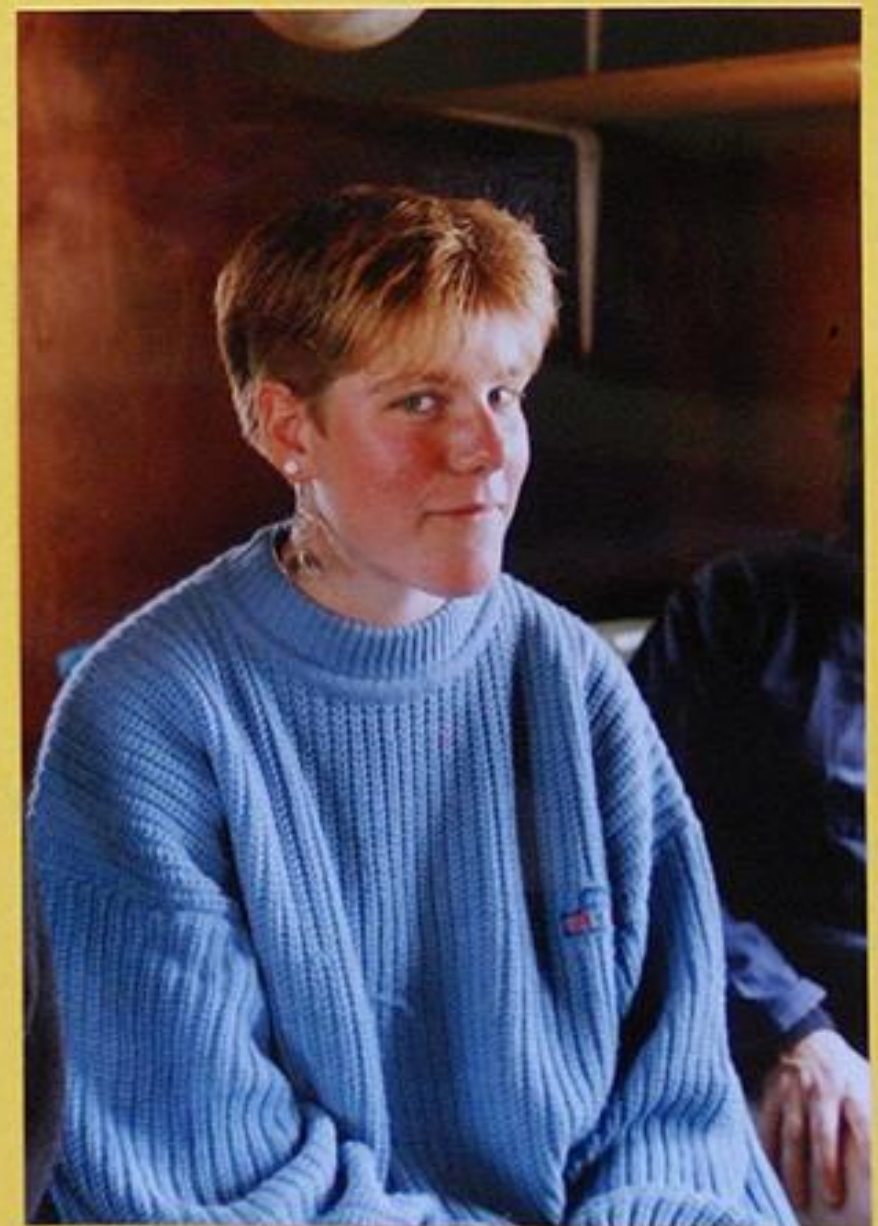
Ik blijf een hekel houden
aan koud water.

Aflossing van de wacht.
Winfried en Giotta

Bij aankomst waren veel wadvaarders
aanwezig.
Sieb en Nelie, Dick en Bea, Aart r Jet

Aha, aktievoeren! Heftig!

Vergaderjaar 1992-1993

St/Amu
Amf/Wk

22 605

Planologische Kernbeslissing Waddenzee

Nr. 10

MOTIE VAN DE LEDEN REITSMA EN FEENSTRA

Voorgesteld in de uitgebreide commissievergadering van 13 mei 1993

De Kamer,

gehoord de beraadslaging;

overwegende, dat de bereikbaarheid van de havens en eilanden in het Waddengebied van essentieel belang is;

van mening, dat de bereikbaarheid van de havens gelijke tred moet houden met de economische ontwikkeling van de havens;

van mening, dat het uitvoeren van waterstaatswerken t.b.v. de scheepvaart moet passen binnen de hoofddoelstelling;

van mening, dat voor die bereikbaarheid als voorwaarde geldt dat in ieder geval de vaargeulen naar Harlingen, Lauwersoog en Noordpolderzijl op voldoende diepte blijven, waartoe voor het rijk een inspanningsverplichting dient te gelden;

verzoekt de regering aan de PKB-tekst onder II.2.1 toe te voegen:

e. De bereikbaarheid van de havens en eilanden wordt gewaarborgd.,

en gaat over tot de orde van de dag.

Reitsma
Feenstra

DATUM	21/5/93
VERKEER	
REK - TOER	2x
MILIEU	
BEDR - WET.	
RECHT	
TECH.	

MOTIE

Nu zij ook nog weg, dan
zijn we met z'n drieën.

Het bos is al gegroeid.

Ja echt, 's morgens om 5 uur
eruit. Slechts 1 botje.

Strand jatten.

Zo is het wel uit te houden!

Vergaderjaar 1992-1993

St/Amu
Am/uk

22 605

Planologische Kernbeslissing Waddenzee

MOTIE

Nr. 12

MOTIE VAN DE LEDEN REITSMA EN FEENSTRA

Voorgesteld in de uitgebreide commissievergadering van 13 mei 1993

De Kamer,

gehoord de beradslaging;

van mening, dat de PKB de hoofdlijnen moet bevatten van het beleid t.a.v. de Waddenzee en dat de nadere uitwerking dient te worden overgelaten aan provincies o.q. gemeenten;

constaterende, dat de PKB-tekst t.a.v. de recreatie door zijn detailrijke formulering strijdig is met dit uitgangspunt;

verzoekt de regering

a. de PKB-tekst onder III.3.4.6b te wijzigen in:

Het aantal jachthavens in of direct grenzend aan de Waddenzee wordt niet uitgebreid. De huidige vaardruknormering blijft gehandhaafd. In de westelijke Waddenzee en in het Eemsgoed wordt een beperkte capaciteitsvergroting binnen bestaande havens, in het bijzonder passantenligplaatsen, mogelijk gescht. De provincies wordt gevraagd het capaciteitsbeleid nader uit te werken.

b. de PKB-tekst onder III.3.4.6c te wijzigen in:

Door middel van beheersbeleid en zonering zal voor inpassing van de recreatie in de natuurfunctie worden zorggedragen. Een kaart met een globaal afgewogen recreatieve zonering is bij deze pkb gevoegd. De provincies wordt gevraagd deze zonering nader uit te werken. Er zal door de gezamenlijke overheden een beleid gevoerd dienen te worden dat gericht is op een adequate handhaving van de ingestelde zonering en het gevoerde beheersbeleid.

en gaat over tot de orde van de dag.

Reitsma
Feenstra

DATUM	21/5/93
VERKEER	
REK. & TOER.	9X
MILIEU	
PLAATS	ET.
RECREATIE	
TECH.	

Ook de Z.O. kant is mooi.

WATERKAMPIOEN

Polarisatie

Zou het de Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee - in de wandelgangen de waddenclub - ooit lukken de Waddenzee in zijn geheel tot verboden gebied voor de watersport te verklaren? Als je het artikel 'Bitterheid op de Wadden' leest, krijg je de indruk dat dat het doel is waarna zij streven. Ik kan me niet aan het gevoel ontworstelen dat de frustratie van die club, misschien wel voortkomend uit het onvermogen om olie- en gasboringen tegen te gaan, wordt afgewenteld op de meest gedweeë groep: de watersporters. Die heeft namelijk een grote zwakte. Watersporters vinden de Wadden mooi, zodat ze sommige beheersmaatregelen nog wel kunnen billijken en daarom zijn ze ook niet georganiseerd als een actiegroep. Je gaat niet in tegen iets waar je gemengde gevoelens over hebt.

Doch daar blijkt een kentering in te komen. De partijen (natuurbeschermers, watersporters) die ooit een lijn trokken in één gezamenlijk beheersplan voor de Waddenzee komen meer en meer tegenover elkaar te staan. Het overlopen van watersporters van de waddenclub, waar zij zich vroeger thuis voelden, naar de nieuwe club, de Wadvaarders, is niet zomaar een incident. Het heeft te maken met een polarisatie tussen natuurbeschermers en recreanten.

Daar zijn meer voorbeelden van. Zelfs de ANWB, toch een club van rede en argumentatie, roept provincies, gemeenten en waterschappen op om geen handtekening te zetten onder het beleidsplan Voordelta. In dit geval gaat het onder meer om de zandplaten in de Voordelta, die als een gevolg van de Deltawerken voor de kust van Zeeland zijn ontstaan. Volgens de plannenmakers zouden daar alleen nog zeehonden en vogels mogen komen. De ANWB vindt dat een afsluiting van die platen de recreatie aan banden legt. De bond stelt voor om van de Voordelta (inclusief de Oosterschelde) een Nationaal Park te maken waarin ruimte is voor natuur en recreatie.

Maar terug naar de Wadden, waar de nieuwe vereniging de Wadvaarders meer weg heeft van een actiegroep dan van een zeilclub. Dat komt er van nu de Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee het verbieden, op basis van veronderstellingen, tot primair beleid heeft verheven.

Ik weet wel, waarnemen wat er werkelijk aan de hand is in een gebied en daarop een gericht voorlichtingsbeleid baseren, kost veel meer moeite. Maar er is geen alternatief, wil je het publiek betrokken houden bij de natuur en ze niet achter het prikkeldraad laten afvragen wat daar in de verte aan de hand zou zijn. Juist door gerichte voorlichting te plegen, maak je mensen bewust van natuurwaarden en kun je ze wellicht ook nog inschrijven als lid of donateur. Die weg heeft de waddenclub verlaten en daardoor een ferme groep sympathisanten tegen zich in het harnas gejaagd. De wimpeltjes van de waddenclub, die ooit met enige fierheid in het want van menig waddentoerist wapperden, worden in rap tempo vervangen door die van de Wadvaarders. Ik moet het eerlijk bekennen, ooit droeg ik ook een T-shirt van de waddenclub. Het hemd is verscheurd en tot poetslappen verworven. Ik had nooit verwacht dat daar nog zoveel symboliek in zou zitten.

Rob Olierock.

2010. 6/2

Zo, de netten er maar weer in.

Bitterheid op de Wadden

Door: Wim Geradts.

Wie deze zomer nog de Wadden bevaart, komt in een grimmige sfeer van boosheid en bitterheid terecht. Aan de ene kant staan de Wadvaarders en de kustbewoners. Zij willen de prielen blijven bevaren. Tegenover hen, naar het gevoel van dat eerste kamp, een massaal verbond van reglementeerders. Die - nog steeds naar het gevoel van dat eerste kamp - in hoog tempo de ene dwaze en onnodige beperking na de andere introduceren. En er vervolgens een legertje controleurs en verklikkers laten rondvaren om verstoringen te bestraffen. Althans: wat bij dat tweede kamp dan als verstoring wordt aangemerkt, want ook daarover woedt intussen felle discussie. Wim Geradts laat beide partijen aan het woord.

Er is intussen niet alleen veel verbittering en wantrouwen op het wad, maar ook rechtstreeks strijd, met processen en sinds mei een heuse bezetting. Op de Engelsmanplaat tussen Ameland en Schiermonnikoog wappert uit het vogelwachtershuisje de geel-zwarte vlag van de Wadvaarders, een inmiddels zevenhonderd leden omvattende vereniging voor vrij en verantwoord wadvaren. De Wadvaarders hebben het huisje gekraakt, de plaat bezet en houden er tot september de wacht. Zover is het al gekomen. Intussen draven hun leiders naar rechtszalen wegens hun overtredingen.

Waddenvereniging

'De vaantjes van de Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee (voor de rest in dit verhaal kortweg waddenvereniging genoemd) zijn sinds vorig jaar in rap tempo uit de masten verdwenen', zegt havenmeester Toon Mosterman van Ameland. 'Het is ook een ongeloofwaardige club geworden.' Mosterman en zijn collega Rickal van

Schiermonnikoog hebben flink de hand gehad in de vervangende tooi van de masten: de geel-zwarte vaantjes van de Wadvaarders. Ze hebben honderden leden voor de nieuwe club geworven.

Vijf meter boven hoogwater, in het vogelwachtershuisje van de Engelsmanplaat, zit secretaris Sieb Kemme van de Wadvaarders, van beroep educatief adviseur in Lettelbert bij Groningen. Hij heeft met zijn Lemsteraak net de aflossing van de bezetting vanuit Lauwersoog naar het huisje gevaren. Uit een Cornish Crabber (op het oostelijk wad varen veel klassiekers) draagt een ander bevriend paar een krat pils naar de bezetting in het huisje.

'Uit woede', zo verklaart Kemme de oprichting van de Wadvaarders. 'Afsluiten, beperken, verbannen - dat zijn de maatregelen waarmee ze de watersport belagen. Alsof wij verstoorders en milieubedervers zijn. Geen kwestie van. Volmaakt onnodige maatregelen. Wij willen zo'n beleid niet. Wij willen een liberaal beleid. Het enige wat soms nodig

Havenmeester Mosterman van Ameland.
'Vaarders kunnen niks verstoren.'

Half tij.

opkomende zon

Wadvaarders zoeken ankerend de rust van het wad in het Smeriggat boven de Engelsmanplaat.

gemeente daar nog iets bovenop moet doen.

'Ach,' zegt Kemme, 'het duurt drie dagen voor de politie bij je is en als je dan f 75,- boete krijgt ben je nog goedkoper uit dan in de jachthaven.'

Verloren aanhang

De Dellewal is punt een. De meeste aanhang echter heeft de waddenvereniging volgens havenmeester Mosterman verloren door de uitbreiding van zijn Amelandse jachthaven te verhinderen. De uitbreiding tot 150 meter steiger is door Harlingen via de Raad van State tot tachtig meter beperkt. 'Met als gevolg dat ik in het hoogseizoen twintig dagen per maand de rode vlag moet uithangen en er zo'n veertig schepen op de rede moeten overnachten', zegt Mosterman. 'Raar he, want dan zitten die wadvaarders juist tussen de zeehondjes en de vogels. En dat is nou juist wat de waddenvereniging weer niet wil. Ik roep altijd: haal ze dan 's nachts naar binnen, net als de Marekrite in Friesland heeft gedaan die met zijn aanlegplaatsen het ankerend vernielen van rietkragen heeft gestopt. En dan moet je nog iets goed bedenken: van de 1500 schepen die op het hele wad circuleren, durven of kunnen er wegens hun diepgang maar 150 het wad over richting Ameland en verder. De rest zeilt van haven naar haven over brede stromen. Texel, Vlieland, Terschelling. Welnu: het gaat helemaal om 150 schepen in dit gebied.'

Mosterman mag gelden als een van de meest gedecideerde sprekers als het over verstoringen gaat. Hij vaart al dertig jaar op het wad, was schipper van de reddingsboot, is al zeven jaar havenmeester. 'Er is een verstoringsekte op gang gekomen', zegt hij, 'in het kielzog van de zeehondjesmythe, die zo langzamerhand door Lenie 't Hart en haar behoefte aan geld een overdreven invloed heeft gekregen. Het is een terreur geworden.'

Dat vindt Kemme ook. 'De nationale stemming is zo langzamerhand dat er geen mensen mogen komen op het wad.'

Mosterman: 'Vaarders kunnen niks verstoren. Zeehonden komen nieuwsgierig kijken naar schepen. Vogels gaan gewoon hun gang. Onder het schip kunnen ze niet foerageren, maar verder - overal. En dan nog moet je goed kijken naar het soort wad. Op harde grond waar ook geen wormen zitten, komen ze gewoon al niet. Als je gewoon langsvaart, stilligt en geen vuurwerk afsteekt of klapperzeilen voert, verstoort je niks. En

Havenmeester Rickal van Schiermonnikoog.

wat dan nog, elkaar verstoren ze ook als het zo uitkomt. Ach, kon ik minister Alders maar eens een dagje rondvaren. Dan liet ik hem zien wat het wad echt is.'

Veel van Mostermans betoog slaat op de derde grote grief van de wadvarenden: de 200-meterregel, thans van kracht in de meeste gemeenten aan het wad. Die bepaalt dat je

alleen mag droogvallen of ankeren op tweehonderd meter van betonde of bakende geulen. Dat beperkt de wadvaarder aanzienlijk, praktisch, maar ook emotioneel en dan met name de specialisten onder hen die bij voorkeur zoekt naar nieuwe of anderszins nog onbekende geulen. Ook achter die maatregel heeft de waddenvereniging zich geschaard - tot ergernis van de varenden.

Secretaris Kemme van de Wadvaarders in de gekraakte vogelwachtershut van Engelsmanplaat.

De gedachte vast te zitten aan enkele betonde geulen is onverdragelijk, te meer daar er groot wantrouwen bestaat over het vaarwegenbeleid. Als beheersmaatregel zou een geul van zijn betonning kunnen worden ontgaan. Er gaan wilde geruchten over het wad, wat dat betreft. De slechte staat waarin de betonning van de Blauwe Balg nog medio mei van dit jaar was, legt Mosterman grif uit als een onofficiële beheersmaatregel.

Een visser in Noordpolderzijl meldt van een wadvaarder te hebben vernomen dat de Dienst der Hydrografie dit jaar als beheersmaatregel een bepaalde geul onder Schier expres niet meer op de kaart heeft gezet. Kemme gelooft niet in de waarheid van zulke

kan zijn en op de lange duur voldoende is, is voorlichting. Als iemand al eens iets verstorends doet, moet er iemand zijn die hem dat vriendelijk uitlegt en vertelt wat wel goed gedrag is. Met onze wacht hier op de plaat willen we een voorbeeld van die aanpak zijn.' De meest directe aanleiding voor de oprichting van de Wadvaarders was het ankerverbod dat de gemeente Terschelling voor de Dellewal uitvaardigde. 'De enige natuurlijke baai van de Wadden, waar in de Gouden Eeuw al honderden schepen lagen', aldus Kemme. 'Na de opening van de nieuwe jachthaven wilde de gemeente om een of andere reden van het zootje ongeregeld af dat daar maar gewoon lag te dobberen onder de kust. Volslagen onnodig, zo'n maatregel - echt een gaaf voorbeeld van overheidsregelzucht zonder natuurbeschermende of nautische grond.'

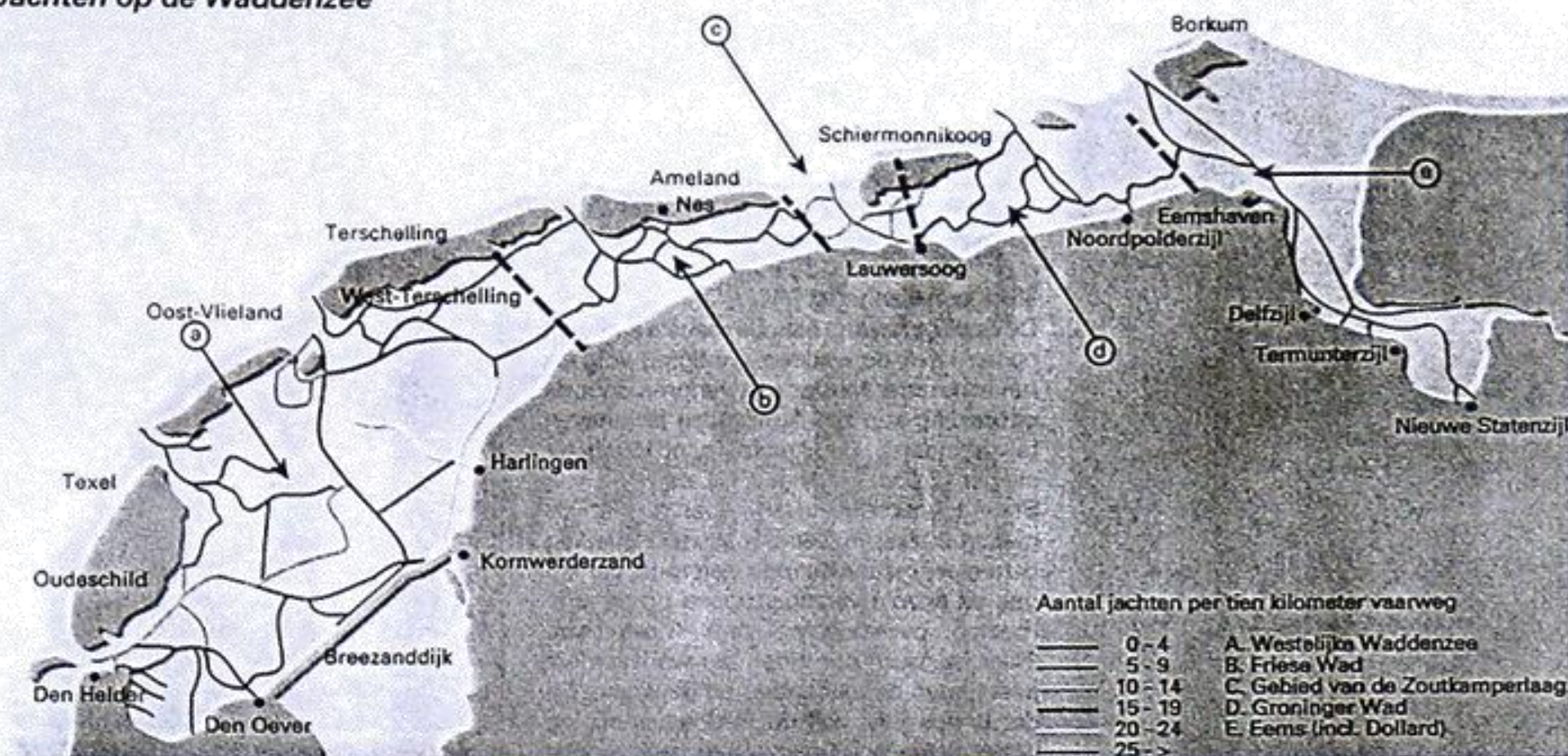
Met voorzitter Karel Helder heeft Kemme zich op de Dellewal laten bekeuren en sindsdien heeft hij al vele dagdelen in rechtszalen doorgebracht. Ze hebben de zaak onlangs verloren, maar overwegen ernstig cassatie. In geding is onder andere of het Binnenvaartpolitierglement niet voldoende reglementering voor 'los' liggen bevat en of een

het Rif

Een wandeltocht naar Het Rif.

Jachten op de Waddenzee

In 1988 is geteld hoeveel jachten er per tien kilometer vaarweg op de Waddenzee varen. (Kaartje uit: de nota 'Watersport op de Waddenzee', samengesteld door diverse bonden waaronder ANWB en KNWV.)

verhalen maar ze tekenen volgens hem wel de sfeer van wantrouwen. Hoogstens is volgens hem waar dat het wad heel wat geulen heeft die voor de wadvaarder van belang zijn, maar niet op de kaart staan omdat ze bijvoorbeeld tijdens het drukken van de kaart ontstaan.

Zeehondengebieden

De vierde grief betreft het beleid van Natuurbeheer inzake de zeehondengebieden, banken en geulen die van 15 mei tot 1 september helemaal niet bevaren mogen worden omdat er zeehonden liggen te zogen. Mosterman en Rickal komen van het lachen niet bij over zo'n maatregel.

Rickal wijst er op dat de veerboot naar Terschelling banken met vijftig zeehonden passeert die niet op- of omkijken. Mosterman zegt dat zeehonden liggen waar het hun uitkomt. 'Als er een gebied aangegeven is op grond van hun aanwezigheid, liggen ze de volgende week weer ergens anders. Want dan is de vis daar op.'

En de verstoring bij langsvaren van zogende zeehondenmoeders dan, die volgens een folder van de gemeente Schier 'rampzalig' voor het jong zou zijn?

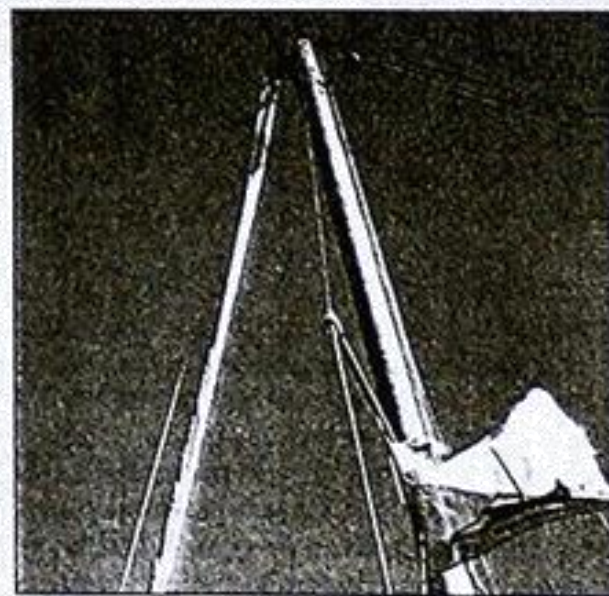
Mosterman: 'Het enige wat moeder en kind uiteendrijft is een storm waardoor de moeder door alle natuurlawaai het geluid van het jong niet meer hoort. Die ouderloze zeehondjes, de huilers, ontstaan alleen na stormen. In alle andere omstandigheden vinden ze elkaar, zelfs als de moeder even zou weg-

zwemmen. Als jij gewoon rustig langsvaart, gebeurt er niks ergs.'

Kemme is genuanceerder. 'Ik ken al die verhalen. In feite weten we nog niks van zeehonden en de verstoring door langsvaren. Wel is duidelijk dat zeehonden in afgesloten gebieden schuwer zijn. En dat het heel goed gaat met de populatie. Plus dat de ansjovis terug is in de Waddenzee.'

Harlingen

Snel nu voor wederhoor naar het andere kamp, de Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee. Daar tref ik als zegslieden publiciteitsman Paul de Cock en actiecoördinator Liesbeth Meyer. Ik leg de

Het vaantje van de vrijheid dat in veel wadvaardersmasten is gaan wapperen, deze nog gecombineerd met de vaan van de waddenvereniging.

'De vaantjes van de waddenvereniging zijn in rap tempo gestreken'

uitlatingen van Kemme, Mosterman en Rickal op tafel, met als conclusie dat de waddenvereniging zich aardig vervreemd heeft van de haar ooit zo toegedane varenden. Wisten ze dat al?

'Niet in die mate', zeggen ze. 'Het is een beetje het lot van de waddenvereniging. Alles wat je tegenhoudt, of het nu de vaargeul voor zeeschepen naar Harlingen is of de havenuitbreiding van Ameland - blij zijn belanghebbenden nooit.'

Maar de vaarders claimen dat zij in het geheel geen kwaad doen.

Liesbeth: 'De schutters van de Marnewaard zeggen ook dat de vogels onder de kanonslopen broeden. Voor ons gaat het om alle invloeden tezamen en inderdaad: luchtmacht en industrie zijn erger dan vaarders. Maar toch: ieder schip heeft een invloedssfeer die invloed heeft op de rust die de vogels en zeehonden dringend nodig hebben om zich te voeden voor trek of jongen groot te brengen.'

Paul: 'Wij zijn intussen geen afsluiters. We hebben altijd gezegd: op het wad moet ook ruimte zijn voor de mens. Geen hek er omheen.'

Die 200-meter maatregel waar jullie ook mee hebben ingestemd, wordt wel degelijk als hek ervaren.

Liesbeth: 'Vogels beginnen te foerageren waar de plaat het eerste boven water komt. Welnu: met die 200-meter grens treffen ze dan pas 200 meter voor laagwater schepen. Zonder die maatregel treffen ze overal schepen.'

Volgens kenners is dat niet erg.

Liesbeth: 'In het foeragepatroon tellen zulke dingen wel degelijk.'

Waarom zijn uitgerekend jullie tegen de Amelandse jachthavenuitbreiding en niet een andere club, meer van de kant van de overheid?

Liesbeth: 'Wij waren de enige die ontkennelijk bij de rechter kon zijn. En we hebben het

Ook voor wadlopers is de Engelsmanplaat een baken in de (zand)zee.

gedaan omdat jachthavenregulering voor ons een van de beheersinstrumenten is.'

Het verwijt is dat jullie je intussen helemaal aan de overbezorgde beheersers hebben uitgeleverd. Je wordt als vrije vaarder ook wel suf van de verordeningen van overheden en van alle beheersplannen en commissies.

Paul: 'Al die beheersplannen - is dat niet typisch Nederlands?'

Liesbeth: 'Verstandige beheersing is nodig voor het wad.'

Volgens de Wadvaarders is alleen enige voorlichting nodig verder helemaal niks.

Liesbeth: 'Oók voorlichting.'

Vragenderwijs een conclusie: er is een visie die op bezorgdheid stoelt en dus wil reguleren en er is een visie die op vertrouwen in de wadvaarder stoelt en dus niets wil reguleren?

Paul en Liesbeth: 'Zo kun je het zeggen. Wij zijn bezorgd. Niet reguleren kan niet.'

Nota

Dat blijkt ook de teneur in de nota Watersport op de Waddenzee, vervaardigd in 1992 door zes bonden en verenigingen. Daarin wordt onder andere nog een kleine uitbreiding mogelijk geacht van havens aan de landzijde in het westelijke wad waar de diepe kiel-schepen kunnen varen. Inzake het oostelijke wad, meer het gebied van platbodems en kimkielers, is de nota zeer terughoudend. Maar hoe erg is het nu met de verstoringen? Havenmeester Mosterman: 'Ik weet maar van één excès: toen een speedboot van Greenpeace een spitsgat kottertje benaderde om hun rust voor de zeehondjes te vragen

De bezetting toont vanaf de omloop van het huisje de vlag der vrije en verantwoorde vaarders.

en met de hekgolf een baby uit zijn kooi wierp. Die mensen kwamen hier huilend aan. Verder niks', zegt Mosterman. 'Nooit. Die mannen die zogenaamd verstoringen signaleren, zoals de boot Krukel van Natuurbeheer of de vuurtorenwachters - die schrijven veel en graag om hun eigen nut aan te tonen. Want hun banen staan op de tocht.'

Gevraagd bij wadwachter Poppe de Rook die namens de Wadvaarders vanuit het huisje op Engelsmanplaat een week heeft zitten uitkijken. Een verstorinkje, en wel toen kanovaarders bij hoogwater een avondwandeling gingen maken naar een groep vogels op een vluchtplaats. 'We hebben ze uitgelegd dat ze dat niet meer moeten doen.'

Ook vissers is weinig bekend van verstoringen. 'Toen ik een nieuwe uitlaat had, keken de zeehonden even op', zegt Medendorf van de UQ 1. Garnalenvisser Derk Meijer van de UQ 18 meldt wel een verstoring, namelijk een zeehondje met een kapje op zijn kop en een antenne van veertig centimeter lang, die niet rustig op de bank lag maar gestresst almaar heen en weer zwom. 'Woedend word je, maar ze noemen dat vast wetenschap.'

Ik vraag ook aan mijzelf welke verstoringen ik tijdens zeven weken wadzwerven heb waargenomen. Dat zijn: een Duitse speedboot die me uit het roer wierp, dagdelen lang straaljagers boven Ameland en Lauwersoog, kanonnen bij Lauwersoog, een helikopter boven Lauwersoog, de waterjet voortgestuwde D-Day-vloot van het seismologisch gasonderzoek met ploffen van perslucht bij Lauwersoog (Kempe: 'Heel vreemd - daar hoor je nooit een instantie over') en als optische verstoringen het gruwelijke boorplatform boven de Amelander Hon alsmede groepen van rond honderd wadlopers en natuurlijk de groene kruisjes op de waterkaart die de mooiste geulen, zoals het Boschwad onder Rottum, ontoegankelijk maken.

Dat sluit mooi aan bij een uitspraak van schipper Medendorf van de UQ 1 die het hele dilemma tussen natuur en regulanten op onnavolgbare wijze samenvatte met de uitspraak: 'Ik heb wel eens gezegd tegen zo'n man die hier kijken kwam: een zeehond is slimmer dan een doctorandus.'

REPORTAGE

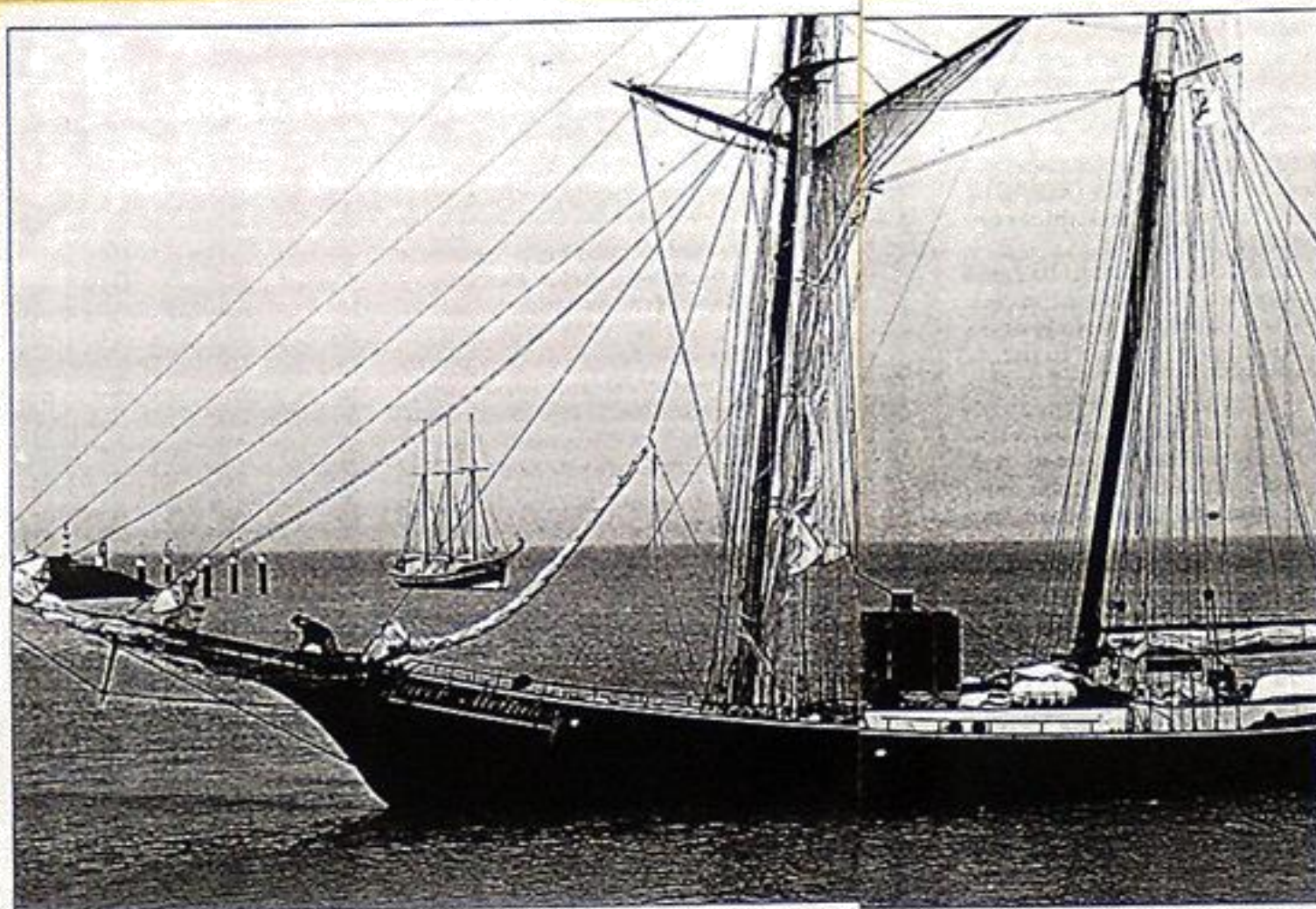
STRENGER WORDENDE REGELGEVING LASTIG VOOR RECREATIESECTOR EN RECREANT

Het 'hek' rond de Waddenzee dreigt hoger en hoger te worden

De Waddeneilanden drijven op het toerisme. Regelgeving die het toerisme beperkt, is vervelend voor recreant en de recreatiesector, maar wordt door de Waddenvereniging bepleit. Over de hoogte van het 'hek' rond de Waddenzee.

Tachtig procent van de bewoners van de Waddeneilanden verdient direct of indirect een boterham aan het toerisme. Dat terwijl nog maar een paar decennia geleden landbouw en visserij de enige bronnen van inkomsten waren en de armoe groot was. Ruim dertig procent van de bedrijven en bedrijfjes op de waddeneilanden behoort tot de toeristische sector (hotels, campings, horeca). Jaarlijks bezoeken tussen de 800.000 en 1 miljoen mensen de eilanden van wie 10 tot 15 procent buitenlanders. Die zorgden vorig jaar voor 3,7 miljoen overnachtingen, terwijl het totale aantal eilandbewoners nog geen 23.000 bedraagt.

Hoewel het om verreweg de belangrijkste inkomstenbron voor de eilanden gaat, is stijging van het aantal overnachtende toeristen al lang niet meer gewenst. De grens van het aanvaardbare is bereikt, vindt de lokale bevolking. 'Het beleid is daarom gericht op stabilisatie van het aantal bedden,' zegt een woordvoerder van het Overlegorgaan Waddeneilanden waarin alle gemeentebesturen vertegenwoordigd zijn. In totaal staan zo'n 110.000 slaapplekken op goedbetalende bezoekers te wachten. Die bezoekers vragen meer en meer om gemak, reden waarom de ouderwetse kampeerboerderij langzamerhand plaats gaat maken voor luxe appartementen. Wij

Een vaartuig van de chartervaart, de 'bruine vloot'. De chartervaart voelt zich meer en meer beperkt in zijn mogelijkheden

streven naar kwaliteitsverbetering,' laat het Overlegorgaan weten.

IJsselmeer

Op de eilanden vindt men het dus wel genoeg zo, met het toerisme. Dat wil zeggen: wat betreft het aantal mensen dat op het eiland overnacht. Dagjesmensen wordt geen strobreed in de weg gelegd. De veerboten naar de eilanden varen ongehinderd af en aan, ook nu de nieuwe Planologische Kernbeslissing Waddenzee (PKB-Waddenzee) een feit is. In de PKB-Waddenzee

is de toekomst van het Wad als natuurgebied vastgelegd. Watersporters zien de eilanders eveneens wel zitten. Op de verlanglijst van verschillende gemeentebesturen staan extra ligplaatsen in de jachthavens. Maar waar uitbreiding van het verblijfs- en dagjestoerisme voornamelijk de druk op het Noordzeestrand verhoogt, gaat uitbreiding van een jachthaven ten koste van het Wad. 'Dat kan dus niet,' vindt met name de Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee (Waddenvereniging). De onlangs door de Tweede Kamer goedgekeurde PKB-Waddenzee is duidelijk overpleziervaartuigen: het huidige gemiddelde aantal boten

is voldoende en moet bij voorkeur worden gestabiliseerd. Uitbreiding van het aantal jachthavens wordt expliciet uitgesloten, terwijl alleen in het westelijke wadengebied een beperkte uitbreiding van het aantal zogenoemde 'passantenplaatsen' (ligplaatsen voor één nacht) mogelijk is. Het zal echter niet meevallen om welke uitbreiding dan ook te realiseren want de Waddenvereniging verdedigt zich met hand en tand. En succesvol, zoals in 1990 bleek. Na tussenkomst van de rechter moest Ameland de capaciteit van de passantenhaven inkrimpen omdat die volgens de gerechtelijke uitspraak in strijd met de wet

was vergroot. Inmiddels heeft de PKB vervulling van de Amelandse wens nog onwaarschijnlijker gemaakt. De kern van het conflict om de ligplaatsen is de vraag hoe moet worden omgegaan met de sterk groeiende recreatie, de watersport, in een belangrijk natuurgebied.

De Waddenvereniging vindt dat de limiet is bereikt. Om te voorkomen dat de grens wordt overschreden moet het Wad met strenge regels worden beschermd. 'Wij willen helemaal geen hek om de Waddenzee, zoals weleens wordt beweerd,' zegt Durville (Waddenvereniging) over het ideaalbeeld van het natuurgebied. 'Er moeten mensen in kunnen en er zijn activiteiten mogelijk. Wij werken in ons project *Wad nu, wat later* aan een eenduidige visie op de Waddenzee. Daarin leggen we bijvoorbeeld vast welke activiteiten wel en welke niet in de Waddenzee thuishoren.'

Tot de activiteiten die er niet thuishoren rekent de vereniging de winning van aardgas. Wel toegestane activiteiten - in de visie van de Waddenvereniging - zijn visserij en recreatie, maar onder strenge voorwaarden, bijvoorbeeld een capaciteitsbeleid voor jachthavens. 'Het aantal schepen op het Wad is alleen te beperken door het aantal ligplaatsen te regelen. Om aan de vraag te voldoen zou enorm moeten worden uitgebreid en dat kan de Waddenzee niet hebben.' Durville maakt duidelijk dat het 'regelen' in haar optiek niet tot de jachthavens aan de Waddenzee moet worden beperkt. Ook voor de havens aan het IJsselmeer moet het capaciteitsbeleid gelden.

Tekst: drs J. van der Velde
Foto's: Frigo, M. Minnée

"ZEILEN"

Het gele baken.
Daar kun je beter geen netje uitzetten!
Daar verdween Siep's netje voorgoed!
Zijn bootje trouwens ook bijna voorgoed!

'Beperking van het aantal ligplaatsen is de kat op het spek binden,' stelt echter mr G.A.M. Weck van de Vereniging van recreatie-ondernemers Nederland (Recron). 'Bij gebrek aan goede alternatieven gaan de mensen juist dingen doen die je liever niet hebt.' Juist voldoende goede voorzieningen zijn volgens hem de manier om de recreatie in goede banen te geleiden.

Met die stelling is de Belangenvereniging Beroepszeil-schippers (BBZ) het roerend eens. De bijna vierhonderd schepen van de 'bruine vloot' worden voor zeiltochten verhuurd. Ze hebben op het Wad echter steeds meer moeite om 's nachts ligplaatsen te vinden. 'Onze bedrijfsvoering wordt daardoor gehinderd,' aldus de BBZ.

Teveel

Kruisend tegen de wind en de beukende golven duurt de tocht ongeveer anderhalf uur. Aan de horizon Schiermonnikoog en Ameland. Daar tussenin een aantal stipjes: een baken voor de zeevaart, het NAM-produktieplatform bij Ameland en het vogelwachtershuis op Engelsmanplaat. Daarheen gaat de tocht met de Wieringen 155, een als vissersboot uit de tijd geraakt platbodemschip. Het vogelwachtershuis is sinds mei bezet door de *Wadvaarders*, *vereniging voor vrij en verantwoord varen op de wadden*. De Wadvaarders (700) leden willen hun vrijheid op het wad behouden. Vrijheid om bijvoorbeeld droog te vallen. 'Wij willen geen hek rond het wad,' verwoordt voorzitter K. Helder die gedachte. De bezwaren van de recreanten richten zich tegen aantal en inhoud van de regels. Zo is het volgens verordeningen van de gemeenten rond de

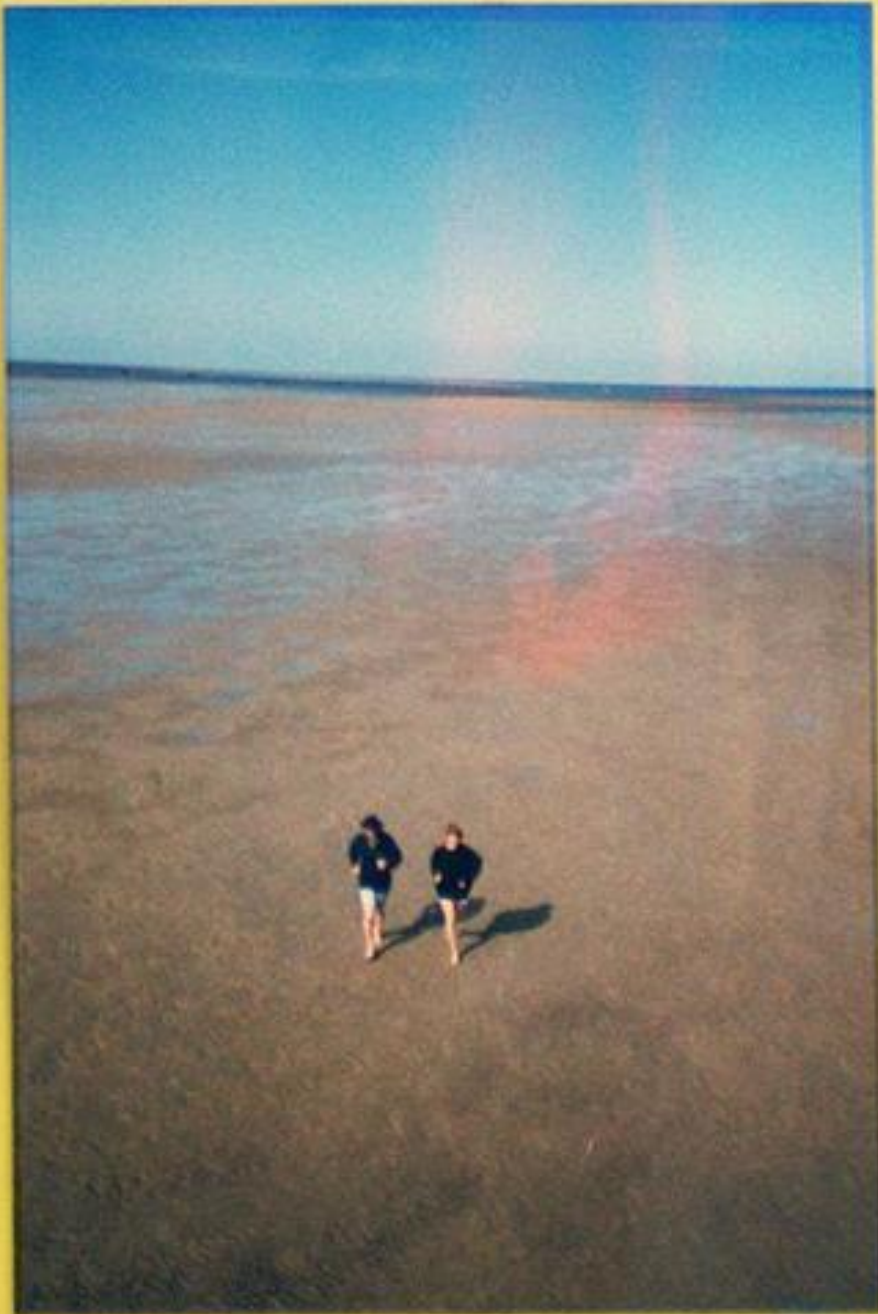
Waddenzee slechts toegestaan aan de randen van zandplaten een schip te laten droogvallen. Die randen zijn juist de plaatsen waar vogels hun voedsel zoeken. Door daar droog te vallen en niet midden op een plaat, worden de vogels juist veel meer gestoord bij hun bezigheden, zo redeneren de Wadvaarders. Eén van de leden: 'Voor ons worden de regels steeds strenger, maar de veerboten worden groter en groter.' Er zijn teveel regels vindt hij. Met z'n rug naar de striemende regen gekeerd: 'Het Wad verdedigt zichzelf. Negen-tig procent van de tijd is het hier voor de meeste mensen zeer onplezierig. De meeste watersporters durven niet eens het Wad op.' De Wadvaarders willen door zelfregulering voorkomen dat de natuur te zeer wordt aangetast. Durville (Waddenvereniging) gelooft daar niet in. 'Het zijn goede bedoelingen, maar zo werkt het natuurlijk niet. Daarvoor zijn er al teveel mensen op de Waddenzee. Een belangrijk deel daarvan weet gewoon niet wat ze aanrichten.' Weck (Recron) laakt de oprukkende regelgeving en de houding van natuurbeschermers. 'Je kunt natuurgebieden helemaal afsluiten, maar dan gaat het maatschappelijk nut verloren. Wat heb je daaraan?' De doorsnee-recreant wijkt niet van de paden af.' Uit gegevens van de Hiswa, de zusterorganisatie van de Recron op het gebied van waterrecreatie, blijkt dat verreweg het grootste deel van de pleziervaartuigen zogenoemde 'kieljachten' zijn, boten die op het Wad uitsluitend in de vaargeulen te gebruiken zijn. □

Waddenzee: de strijd om het water

Strandjuttten, nuttig en noodzakelyk.

Conditietraining.

Van mooie luchten krijg je nooit genoeg.

'Adoptie' Engelsmanplaat door Wadvaarders

De Vereniging Wadvaarders heeft op 8 mei de Engelsmanplaat geadopteerd. Het is de bedoeling de aktie vol te houden tot 4 september.

De aktie van burgerlijke ongehoorzaamheid (de eigenaar van de Engelsmanplaat, het Ministerie Landbouw, Natuurbeheer en Visserij is niet ingelicht) richt zich tegen de verschillende maatregelen die het verantwoord varen op de Waddenzee inperken.

De vereniging heeft het eerst geprobeerd via de diplomatieke kanalen, maar vond geen gehoor. Daarom werd besloten tot deze stap.

Tot de vierde september zullen telkens twee leden van de vereniging het bekende Vogelwachtershuisje bemensen en de functie van vogelwachter vervullen. Het vogelwachtershuisje staat sinds

vorig jaar leeg, toen het Ministerie van Landbouw en Visserij besloot niet langer geld beschikbaar te stellen.

Het ongenoegen van de Wadvaarders richt zich tegen een aantal maatregelen: het verplicht ankeren en droogvallen binnen de 200-meter lijn van de betonde en bebakende geulen; de dreigende beperking van betonning en bebake-

De Wadvaarders op weg naar de Engelsmansplaat, hier gefotografeerd in de Robbengat-sluis in Lauwersoog. Foto: Arien Boer

ning, het droogvalverbod op de Terschellingse Dellewal en de ernstig beperkte doorvaart in de Blauwe Balg.

Voorts zijn de reeds verdwenen vogelwachter op de Engelmans-

plaat en het voorgenomen vertrek van de vuurtorenwachters op Texel, Vlieland, Ameland en Schiermonnikoog een doorn in het oog van de Wadvaarders. En dat terwijl de overheid nog wel seismologisch onderzoek naar de aanwezigheid van gas onder het Wad toestaat.

Over de uitkomsten van deze aktie van burgerlijke ongehoorzaamheid zullen we zeker blijven berichten.

ook goeiemiddag!

Nou ja, is dit Engelsman plaat
out-fit?

DAGBOEK ENGELSMANPLAAT

Wadvaarders in actie

gen vaarbepalingen

TEKST: ANKIE SALTERS

Op 8 mei heeft de vereniging van Wadvaarders de Engelsmanplaat geadopteerd: een droomvallende blaas tussen Ameland en Schiermonnikoog. In het leegstaande vogelwachershuisje, eigendom van Sjaals Oostenbeek, zullen zeventien weken lang, tot 4 september, leden van de Wadvaarders bijwerken. Naast het waden van aandacht voor hun ideeën, zullen ze levensnieuwingen op het wad voorlichten over de gedragsregels, zodat ook zij zich zullen gedragen in harmonie met de natuur. Ankie en Pim Salteris roepen de inwonende bewoners. Een impressie van een 'aktieweek'.

DINSDAG 11 MEI

Het wad is droog, alhoewel het water in de vloed nog laag is. Het wad is droog, alhoewel het water in de vloed nog laag is. Het wad is droog, alhoewel het water in de vloed nog laag is.

Annor onze bierger, het anker op en... Annor onze bierger, het anker op en... Annor onze bierger, het anker op en...

noteren. Dat, samen met lezen, schilferen en schrijven, vissen, wandelen, lekker eten en het 'bos' ontbreiden met gevonden pikken en stokken, zijn onze bezigheden de komende dagen. Als de vlag weer wappert en wij genoten hebben van de zeebaars die Sieb en Karol schoongemaakt voor ons achtergelaten hebben, lopen we naar het reddingshuisje uit 1963 en staan vol herinneringen nog even stil bij de resten van de voormalige klap. Twee schepen van de Bruine Vloot liggen voor anker in het Smenggat en evenals de twee wadlopers die een rondje lopen, laten ze ons verder met rust.

WOENSDAG 12 MEI

Dit woensdag was een mooie dag. Blauwe lucht, gele plaats, zelden afbrekende wolken en een koud ONO. Rond elf uur zag de Kruiker (het controle-schip op de nabijheid van de natuurbeheersmaat) het anker vallen en vier uur lopen onze kant uit. Wij lezen de instructies voor deze situatie en nog eens op. Het blijkt dat we uit nieuwsgierigheid bezocht worden door drie biologen die met een verzorgingsonderzoek van zeehonden bezig zijn. Halbo van natuurbeheer, bevestigde de jonge onderzoekers een beetje.

Alhoewel wij bereid ik me voornamelijk in een uitzending van Radio Fryslân. Ik lees bijvoorbeeld bij de Engelsmanplaat sinds de 16e of 17e eeuw op de kaart voorkomende, die de naam danken is aan twee Engelse schepen die hier kort na elkaar in 1671/72 verongelukkig en dat er sinds 1912 een reddingshuisje, een klap, staat. Tot 1982 had je hier drie schepen, veld, vogels (stempels)

broedden. Uitgeen waarneming weet ik dat de plaats nog slechts een hoogwatervloeiplaats is, waar echter wel veel veldig gebruik gemaakt wordt. De dneten, kanoer en bontstrandlopers, de bombek en de zilveplezierer, stehlopers, ridoerders, kokkneuwen, rotganzen, sterns en neets maar op, knoelen hier dove elkaar.

Aan de kant van de Zoutkamperlaag, zie je veel verschillende soorten schelpen zoals de grote en afgeknotte strand-schelp, de Noorse hartschelp, kokkels, nonnetjes, zaagjes, mosselschelpen en de tere plaatselij. Onderaan, glimsterde de plaat prichit, het zonneste, maar Radio Fryslân hoort niet meer van zich horen.

Rond zes uur staan twee jonge wadvaarders hun tent op. Ze oostkant van de plaat, evenals dat die verboden is. Ze kwamen van Nes-Ameland en gaan morgen door naar Schiermonnikoog. Ze hebben erg veel ervaring, over hen hooren wij ons geen zorgen te maken.

DONDERDAG 13 MEI

Eindelijk, ander weer, het is bewolkt, maar door het is dus veel meer kleur. De zon zit onder het volkender, waardoor er een lichte tinteling. Door de tamelijk harde wind, lopen er van de noord-oostkant in ons pincot een sterke brandie. De cowboy van het seismologisch onderzoek heeft een klein terrein verplaatst. Het Oort bij Lauwersoog, geen kilometer vandaan. Dit het niets, het is een een wadvoerde aan de trap. Hij brengt ons (natuurbeheer) een volkering met een berecht over de actie. Wij geven

DAGBOEK ENGELSMANPLAAT

hem een kopje koffie en twaalf minuten later verdwijnt de eenzame wandelaar weer in het niets. Tegen tien lopen we met ons netje en wat stokken naar de meetpaal. De kanovaarders zijn hun tent aan het afbreken en hebben het vannacht niet droog gehouden. Ze pakken alles in, verkleiden zich en even later peddelen ze verder. Ons net staat dan al uit, stevig verankerd met een extra lijn. Na een verplicht en aangenaam verblijf van zes uur gaan we rond 20.00 uur richting net. Gelukkig zit het net nog aan één stok vast en is helemaal in elkaar godraaid, maar er zitten ook drie vissen in. Terug bij het huisje blijkt dat we naast twee zeebaarsen ook nog een zalm hebben gevangen. We zijn apetroon. Met het laatste licht plukken we de dikste troep uit het net. Om 22.00 uur belt de kustmeester met de mededeling dat het CDA meer boottoeren op het wad toestaat en dat er een Kamermeester is voor het handhaven van de vuisttoewachters. Al met al een enerverende dag.

VRIJDAG 14 MEI

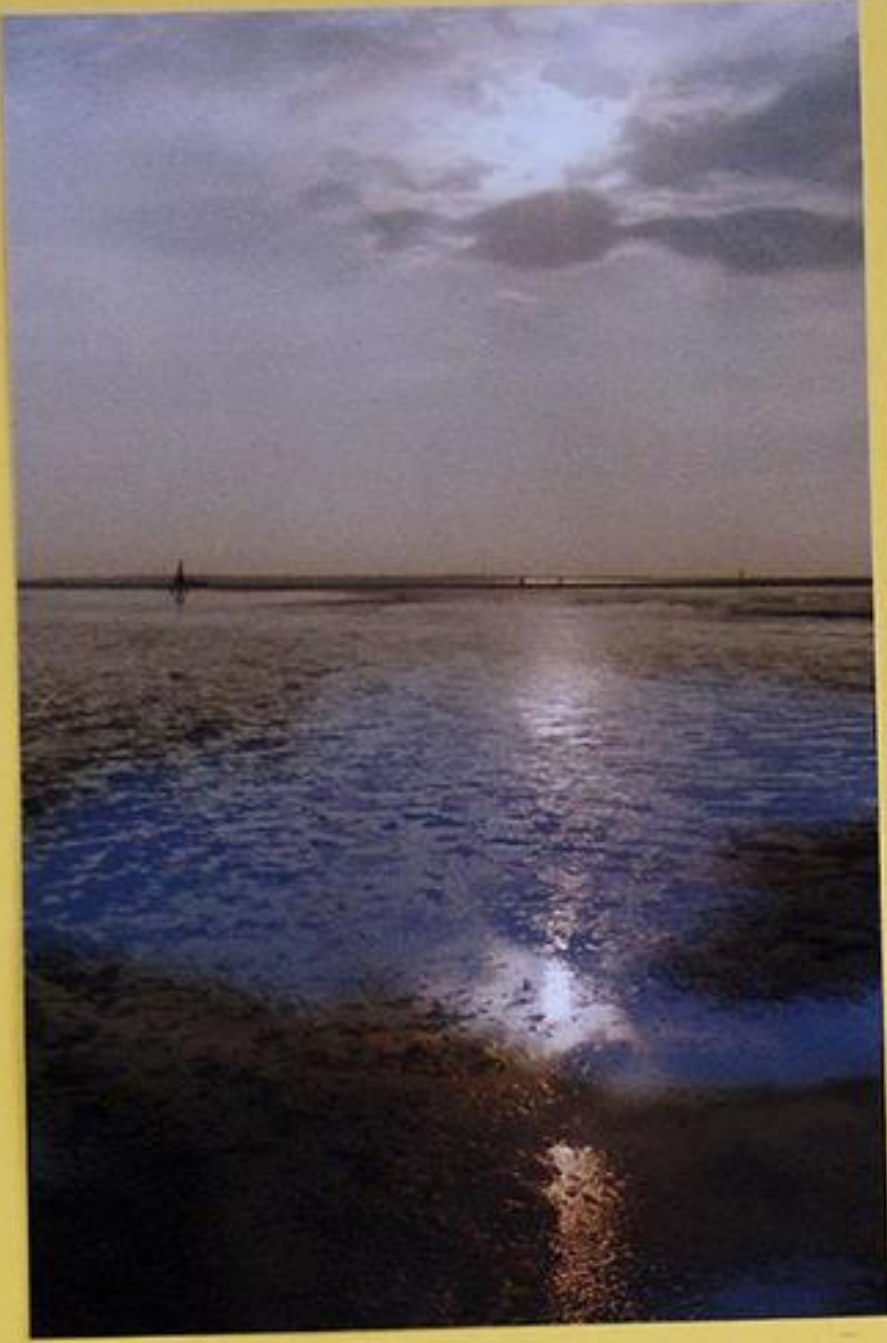
Het heeft lang geduurd maar de wind is dan toch gaan liggen. De dag begint met dreigende fotogenieke lichten, daarna wordt het stralend weer. Het blijkt dat het ontbreken van de vogelgeluiden hoofdzakelijk aan de harde wind heeft gelegen. Nu al lopend naar het westen, is het een genot om naar de diverse toonhoogten te luisteren. Een ander genot is trouwens de zorg voor je boot. Datgene waar je anders steeds mee bezig bent is er niet. Wordt het hoogwater en houdt het anker het bij het draaien van de stroven, zal het nog harder gaan waaien, of draait de wind, het geeft allemaal niets, je loopt de trap op en alles is onder controle. Als we langs de geul van het Smenggat lopen zien we dat deze bijna droog staat (twee jaar geleden stond er bij laagwater nog ruim twee meter water).

Weer thuisgekomen spannen we het net nog een keertje en maken het goed schoon, dan bergen we het gebruiksklaar op voor de volgende liefhebbers. Wij dineren vanavond met gemooide zalm in witte wijnsaus met warm stokbrood. Op onze draaitoelen hebben we

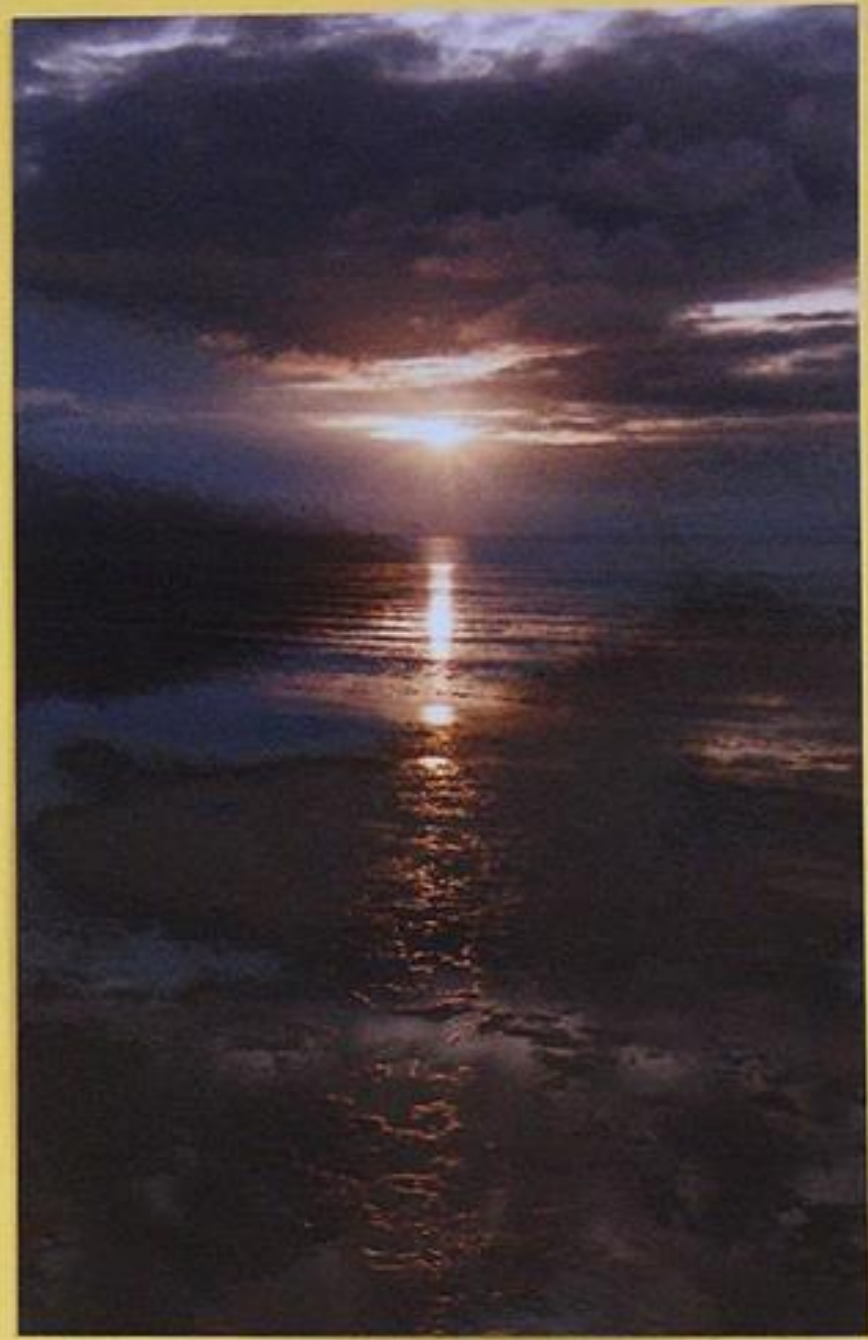
een schitterend uitzicht op het Oord, Schiermonnikoog, de branding op het Riel en op de kerktoeren aan de vaarswal.

ZATERDAG 15 MEI

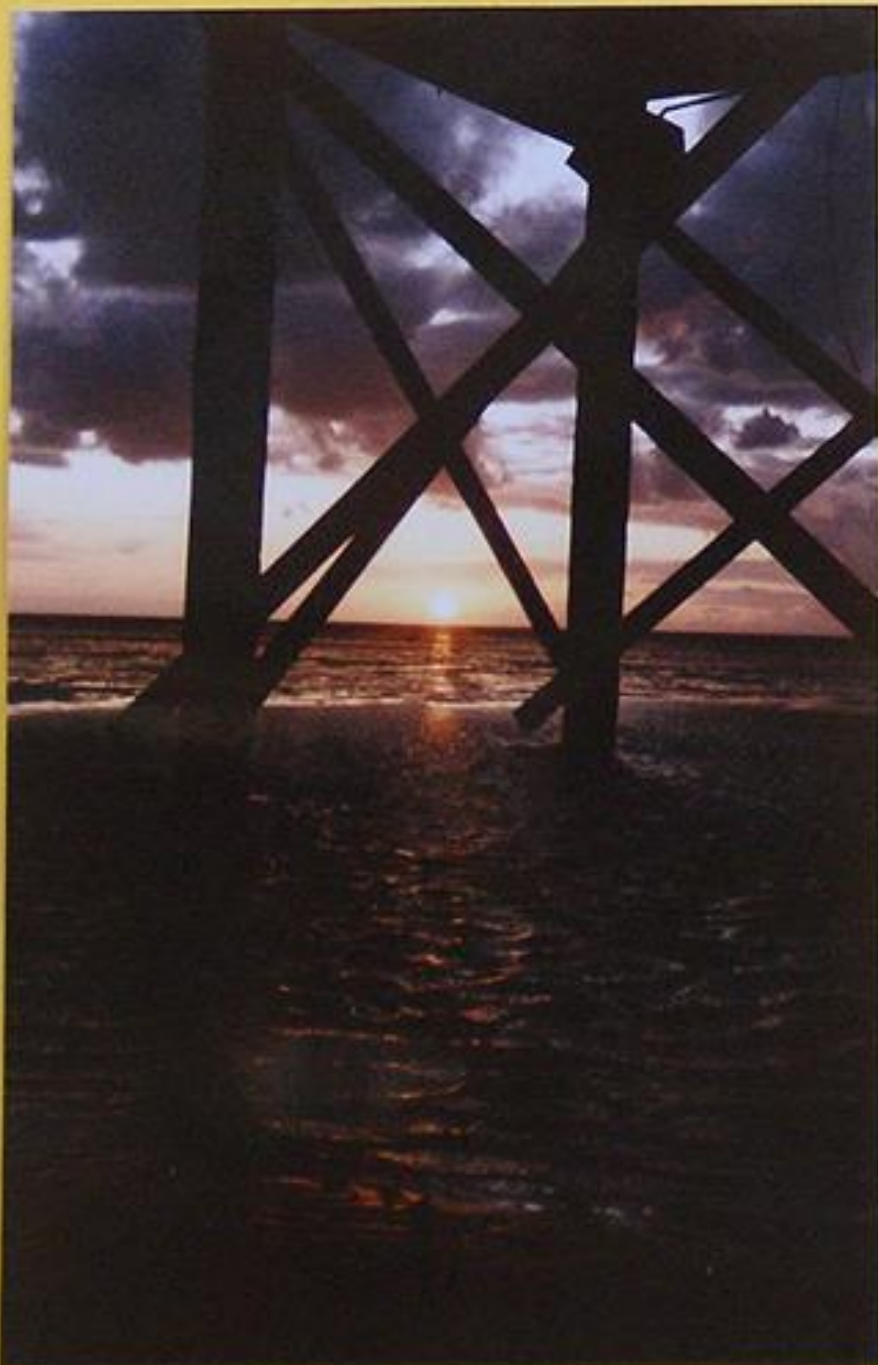
Vanaf die vaarswal lopen drie groepen wadlopers richting busse. Kinderen en klapperend eten ze een broodje, krijgen wat informatie over zich liessgestort en vragen of je hier wel RTL4 kunt krijgen. Als zij weer uit het zicht verdwenen zijn, is Menno ondermussen met zijn schouw aan de oostzijde tegen de plaat gelopen. Wij laden alles op onze rug en in de kruiswagen en ploegen naar hem toe. De nieuwkomers hebben het een stuk zwaarder met de vijf wadstanks van twintig liter. Maar zij hebben alle tijd. Met de bijboot komen we aan boord en brengen het water steuonoopwaarts uit, drassen er met de kops naar toe en even later liggen we ruig onder zeil. Einde van ons verblijf. Een ding weten we heel zeker: het is erg belangrijk dat deze actie succes heeft, want file varen op het wad door die ene overgebleven geul, terwijl de vogels en zeehonden ons vreedzaam toewooven, is ook ons schrikbeeld.

horizon

rondom

Graaf Karel's

Kijk Slot

Wad wachters
Groeten van
de
Engels man plaat

J. J.
L. J.

7-8-93

Karel, weet je dat jij dat shiple bent? Dat was 8 mei!

Marran houdt gewoon haar zonnebril
voor de lens, dan zijn de luchten
nog mooier!

ROTTUMS GEWELD

Volgens redacteur Karel Knip staat Rottum bloot aan het geweld van een almaar groeiend leger watertoeristen (NRC Handelsblad, 4 september). Knip is echter slachtoffer van de misvatting die bij alle niet-wadvaarders op een of andere manier is gegroeid, wellicht uit diepe deernis met de zeehond — de misvatting als is het Wad met schepen bezaaid, ten detrimente van de natuur.

In werkelijkheid gaan langs (!) Rottum naar zee 0-4 jachten per tien kilometer vaarweg (telling 1988, waarna nauwelijks iets veranderd is). Dat is het laagste gemeten kwantum van het hele Wad.

Er vaart daar haast niets. Wat er vaart spoedt zich bij kolkende eb langs het eiland naar zee op weg naar bijvoorbeeld Noorwegen of vaart van Lauwersoog naar Delfzijl of omgekeerd en heeft dan geen tijd voor een uitstap noordwaarts naar Rottum, want vier wantijen vragen op die route om spoed. Ook die route 'scoort' nul tot vier schepen.

Op Rottum aanleggen is bijkans ondoenlijk. De Lauwers is een zeegat met veel stroom, de Eems ook, waarin geen wadvaarder zal ankeren anders dan in grote nood of bij windstil weer. De enigen die Rottum betreden zijn groepen wadlopers, met toestemming.

Dat leger van Knip vaart op Loosdrecht, misschien bij Harlingen. Verder durft het leger niet. Wat vaart in het geduchte wantijgebied oostelijk van Harlingen is niet groter dan tien procent van alle vijftienhonderd schepen op de Wadden, dus 150 schepen, volgens de havenmeester van Ameland. Iets verder, bij de Engelmanplaat halverwege Harlingen-Rottum, komt de telling 1988 op 10 tot 14 jachten per 10 kilometer en onlangs telde men daar bij een waarneming 35 scheepsbewegingen per etmaal. Zelf zag ik, in juni tijdens een etmaal langs (!) Rottum varende, 0 schepen op mijn weg.

Wat de natuur betreft: zeehonden houden van zeilschepen. Onlangs zwommen er wel vijftig naar en vervolgens om ons geankerde schip. En in afgesloten gebieden zijn zeehonden schuwer dan in open gebieden.

W.F. GERADTS,
Zwartsluis

Nub N w. 25-8-93

Bezettingsactie wordt beëindigd

LAUWERSOOG — De Vereniging voor vrij en verantwoord varen op de wadden Wadvaarders' beëindigt zaterdag 4 september haar bezettingsactie van het vogelwachtershuisje op Engelsmanplaat. De actie, die op zaterdag 8 mei was begonnen, als protest tegen het regeringsbeleid ten aanzien van het recreatief gebruik van de Waddenzee, is gedurende die hele periode door leden van de Wadvaarders uitgevoerd. Alle vaarbewegingen rond deze plaat werden genoteerd om duidelijk te kunnen maken, dat de recreatievaart geen overlast op het wad veroorzaakt; daarnaast werd aan bezoekers van Engelsmanplaat zoveel mogelijk informatie over het waddengebied verstrekt.

Vrijdagmiddag 3 september zal een aantal boten van deze vereniging naar Engelsmanplaat varen om daar mee te helpen de zaak af te bouwen. De volgende ochtend zal er in konvooi naar Lauwersoog worden gevaren, waar voorzitter Karel Helder en secretaris Sieb Kemme 's middags tekst en uitleg over deze opvallende en langdurige actie zullen geven.

Wadvaarders zien tevreden terug op bezetting Engelsmanplaat

LAUWERSOOG - De bezetters van het vogelwachtshuisje op de Engelsmanplaat hebben in de afgelopen zeventien weken heel weinig verstoring door de recreatievaart waargenomen op de Waddenzee. Zaterdagmiddag sloot de vereniging de Wadvaarders bezettingsactie tevreden af. De actie die in mei begon heeft veel publiciteit opgeleverd en heeft volgens voorzitter Karel Helder al aantoonbaar effect gehad.

Volgens Helder is duidelijk aangevoeld dat de cijfers van de vaarbewegingen en de verstoringen op het Wad in de bestaande rapporten en beleidsplannen een vertekend beeld geven. Er zijn in 1989 tellingen van ruim 3000 schepen gedaan op één zomerdag met hoog water en toen werden er 360 schepen geteld.

De leden van de Wadvaarders, die elkaar in de afgelopen weken wekelijks hebben afgevoerd op de plaat, hebben de hoogste score zeventig schepen op een dag geteld. Daarvan ging niet meer dan tien procent voor anker voor een overmaching en het aantal 'droogvallers' was nog geringer. Helder wil daar mee aangeven dat een slechte zomer heel andere cijfers laat zien en dat er toch met gemiddelden gewerkt moet worden.

De actie is op 8 mei begonnen met de bezetting van het niet meer door Staatsbosbeheer bemande vogelwachtshuisje op de Engelsmanplaat. Het ongenoegen van de Wadvaarders, het ongenoegen over de regelgeving en ongerustheid over een verdere beperking van de recreatievaart waren de aanleiding voor de actie. Helder: „De stem van de recreatieve Wad-gebruiker werd niet gehoord." Dat is door de actie wel wat veranderd, gelooft Sieb Kemme. Er zijn al Kamervragen gesteld over de omstreken tweehonderd-meter maatregel, waar de Wadvaarders felle kritiek op hebben. Door die maatregel zouden de liefhebbers met hun boten niet meer mogen droogvallen op platen die verder dan tweehonderd meter van de vaargeul liggen.

De Wadvaarders hebben nu hoop dat er een andere omschrijving komt in de wet. Het zou een Natuurbeschermingswet worden zodat er toch kan worden ingegrepen als bootvaarders over de schreef gaan. Er is helaas, volgens Helder, soms nog wel een verschil tussen mensen die het Wad varen en 'Wadvaarders'.

Leden van de vereniging Wadvaarders hebben van de reglementen en de tien geboden van de vereniging onderschreven en zij zorgen nooit en te nimmer voor overlast op het Wad. Ze genieten van de rust en van de natuur die ze ten alle tijde zullen beschermen. Kortom ze hebben volgens Karel Helder geen strengere regels nodig.

Dat er toch wel eens dingen gebeuren met schepen op het Wad die niet door de beugel kunnen, wil ook de vereniging Wadvaarders meten toegeven. De vastgestelde regels zullen daar naar de overtuiging van Helder en Kemme niet aan veranderen. Juist om de excessen met sommige charterschepen te voorkomen is het nodig meer aan voorlichting te doen. Niet met nog meer folders, maar met directe voorlichting op de Engelsmanplaat, zoals de bezetters van de Wadvaarders de afgelopen zomer ook hebben gedaan. De vereniging pleit er dan ook voor het vogelwachtshuisje weer permanent te bemannen in het hoogseizoen. De bezetters hebben zaterdagavond de sleutel van het huisje teruggegeven aan Staatsbosbeheer.

Die heeft de actie volgens de bezetters sportief opgevat. De officier van justitie en de politie zijn in het begin van de actie langsgeweest maar niemand heeft de actie op de spits willen drijven. De wadvaarders hebben het huisje ook nog aardig opgeknapt en ze hopen dat met het vriendelijke karakter van de actie is aangetoond dat varende gebruikers van het Wad wel los vertrouwen zijn in dit gebied. De actie heeft ook nog eens ruim honderd nieuwe leden opgeleverd, zodat de vereniging nu acht-honderd leden telt.

MAANDAG 6 SEPTEMBER 1993

Friesch Dagblad

In zeventien weken veertien verstoringen van vogels rondom Engelsmanplaat

Bezetting van zandplaat voorbij

LAUWERSOOG - Na zeventien weken heeft de Vereniging Wadvaarders zaterdag van de bezetting van Engelsmanplaat tussen Ameland en Schiermonnikoog beëindigd. De actie was bedoeld als protest tegen de strenge maatregelen van de recreatievaart in de Wadden. De Wadvaarders wilden bewijzen dat zij absoluut geen bedreigingen vormen voor het waddengebied.

Karel Helder, voorzitter van de Wadvaarders, beschouwt de vreedzame actie als zeer geslaagd. "We wilden graag bekendheid en die hebben we gekregen. Provinciaal, landelijk en politiek gezien is er veel aandacht aan onze actie besteed. We hebben nu echt het gevoel dat de mensen die de regels maken nu niet meer om ons heen kunnen", zegt Helder.

De Wadvaarders protesteren met name tegen de regeling die het schepen verplicht om binnen tweehonderd meter van bebakende en betonde geulen te ankeren of droog te vallen. Ook voert de vereniging al lange tijd juridisch strijd tegen het droogvalverbod in de haven van Terschelling.

De Wadvaarders zijn van plan die verandering te bewerken. "En denken we dat een meerderheid in de Tweede Kamer, mede door ons optreden, nu minder regelgeving op de Waddenzee wil. Overigens zijn wij het er natuurlijk over eens dat de natuurgebieden beschermd moeten worden. Maar een goede wadvaarder verstoort of vervuult de natuur niet, zo stellen wij".

De Wadvaarders zullen de komende maanden met name de vinger aan de pols houden waar het gaat om het van kracht worden van de Natuurbeschermingswet, de aanpassing van de gemeentelijke verordeningen voor de Waddenzee.

Bij toerbeurt huisden de leden van de zeventien leden tellende Wadvaarders de afgelopen weken in het op palen gebouwde vogelwachtshuisje op Engelsmanplaat. Door het registreren van scheepvaartbewegingen in het oostelijk Waddengebied leverden ze materiaal aan voor de 'regelmaker' en bewakers van de Waddenzee. "Op grond daarvan kunnen verantwoorde beslissingen genomen worden over het recreatieve medegebruik van de Waddenzee", zegt de 'bezetters' van het vogelwachtshuisje.

De 'bezetters' noteerden als grootste aantal passerende schepen op één dag 70 vaartuigen. Niet meer dan tien procent van de passerende schepen gaat 's nachts voor anker voor een overmaching. Het aantal droogvallers is nog kleiner. Gemiddeld kwamen er dagelijks honderd tot honderdvijftig wadlopers op de Engelsmanplaat. Bij laag water pauseren zij korte tijd op de plaat.

Op de plaat zijn geen zeehonden te vlak voor. Op het Rif ten noorden van de plaat werden er een maal vijf zeehonden gezien. Met een sterke verrekijker namen de 'Wadvaarders' er zo'n vijftig tegelijk waar in voor de recreatieve veertien weken verstoringen van vogels signaleerde, waarvan twee keer ernstige. De aanleiding was twee keer een straaljager, zes keer een vliegtuig, twee keer een heliopper, twee keer door knallen, één keer door kanoërs en één keer door seismologisch onderzoek. Verstoring van zeehonden werd slechts één keer waargenomen en wel door wandelaars vanaf de Friese kust in verboden gebied. De 'Wadvaarders' bepleiten op grond van hun bevindingen, dat er op de Engelsmanplaat weer monitoring voortrichting wordt gegeven aan wadlopers en -vaarders. Ook door de Kustwacht kan volgens hen een duidelijke ondersteunende functie vervullen bij het recreatieve gebruik van de Wadden. Deze functie zou dus niet mogen verdwijnen.

Gezellig

Het vogelwachtshuisje is zaterdag weer 'terugggegeven' aan Staatsbosbeheer. Staatsbosbeheer heeft de actie oogluikend toegestaan. Overigens gaven de 'Wadvaarders' tijdens hun verblijf het vogelwachtshuisje een fikse opknappbeurt. "Ook justitie heeft zich niet tegen de actie verzet", aldus Kemme. "Officier van justitie Dankneijer uit Leeuwarden is nog langsgeweest. Die deed niet moe-lijk. Heeft gewoon gezellig met ons zitten koffiedrinken".

De week zit erop.
Kees, Gezien, Jelle en Martijn
komen aflossen

onvergetelijk

Engelsmanplaat

bye-bye

Dankzij deze kanoër, verdween Sieps bootje
niet voorgoed!

alles wordt meegenomen om op de reünie per opbad te worden verkocht.

4 sept.

Wadvaarders van Engelsmansplaat

GRONINGEN (ANP) - De Vereniging van Wadvaarders ontruimt vandaag na een actie van zeventien weken de Engelsmansplaat. Sinds zaterdag 8 mei werd het vogelwachtershuis op de grote zandplaat tussen Ameland en Schiermonnikoog door leden van de vereniging bezet. Het ging om een symbolische actie uit protest tegen de in de ogen van de Wadvaarders al te drastische maatregelen van de overheid tegen de recreatievaart in de Waddenzee. Per toerbeurt hebben 'krakers' van de zeventhonderd leden tellende vereniging het vogelwachtershuis op de Engelsmansplaat bemand.

Met de actie wilde de vereniging vooral protesteren tegen de maatregel die het schepen verplicht om binnen de 200-meterlijn van bebakende en betonde geulen te ankeren of „droog te vallen“. De Wadvaarders voelen zich in hun bewegingsvrijheid beperkt doordat ze op het Wad niet meer kunnen liggen waar ze willen. Ook zijn ze het niet eens met een droogvalverbod op de Dellewal voor Terschelling en zijn ze tegen meer algemene overheidsmaatregelen voor het Wad.

Tach hartstikke gezellig daar!

Onze laatste goede daad
Op de Engelsmanplaat.

waterloos

NOVA bezig met opnames.

2 sept 1993

Redactie NOVA

Nederlandse
Omroepprogramma
Stichting

Laat je met 'helken'

Bezoekadres:
Videocentrum
Omroepkwartier
Hilversum.

Postadres:
Postbus 26200
1202 JD Hilversum
Telefoon 035 775264

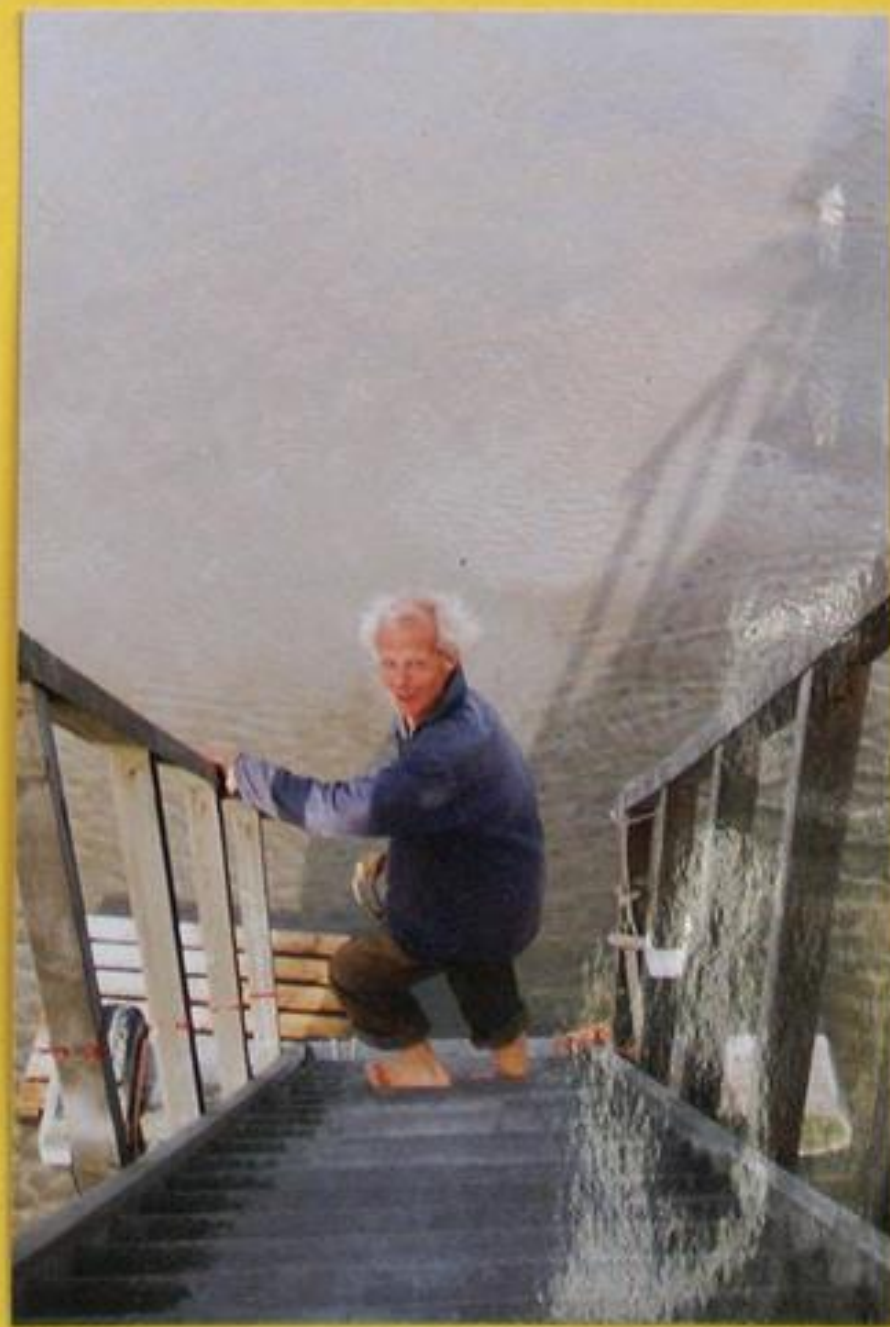
Met vriendelijke groeten,
With compliments.

Ze zijn toch nog gekomen op de valreep

wij hoog en droog . De nova Cura erg hoog en wel heel erg droog.

Jurre

Geurt en Aulje Busser op bezoek bij
Ruuk en Els

Els waart af en aan.

Toch nog eens een netje uitgezet
1 bot, maar hij zal om vroegtijdig weg.

4. september
de laatste aktiedag

reüni van alle wadwachters en mensen
die erbij betrokken waren.
In het clubhuis in Lauwersoog.

Dat was het dan echt.
We komen hier vast vaak terug.